

Pasaulio Įvykių Savaitinė Apžvalga

DU EUROPOS KARO FRONTAI

Du mėnesiai kariavimo

Lapkričio 3 dieną sukauso du mėnesiai, kai Anglija ir Francija paskelbė Vokietijai karą. Ir tai yra vienas įdomiausių karų. Lenkija sutruškinta. Laivai jūroje skandina. Siokio-tokio judėjimo pasirodo vakarų fronte. Bet vyriausias karas, tai diplomatinis karas. Į tą karą jau daugiau valstybių įsimaišę, negu į aktyvų karą. Tame diplomatiniam kare „ši-tą“ veikia Rusija, Pabaltijos valstybės, Turkija, Italija ir net Suv. Valstijos, nekalbant jau apie Vokietiją, Angliją ir Franciją. Praeitą savaitę vyriausias veikimas pasireiškė šiuose frontuose:

Rusija, sustiprinusi savo poziciją Pabaltijos valstybėse, įtarė Angliją esant agresore, pridėjo Vokietijai ekonominę pagalbą ir parodė norą lysti į Balkanus. Pajūrio akis ir Suv. Valstijoms.

Suomija, prisipirta prie sienos kaip buvo prisipirtos Estija, Latvija ir Lietuva, rusams lengvai nepasiduoda. Todel rusai pagrįsino jai Lenkijos likimą.

Italija, buvusi gera Vokietijos draugė-asis, praeitą savaitę išvalė savo kabinetą, pralindama iš jo tuos ministerius, kurie simpatizavo Vokietijos naciams. O tuo pačiu tarpu Mussolinis pasiryžo padirbėti del sudarymo Balkanuose neutrališko bloko, kuris prieštarautų rusams ir vokiečiams.

Suvenytose Valstijose pakeista embargo įstatymas. O Anglija ir Francija, kaip kontroliuojančios jūras, tuo galės pasinaudoti daugiau, negu Vokietija ar kas kitas. Prie to, prez. Rooseveltas pasirašytas embargo įstatymas uždraudžia Amerikos laivams plaukioti karo zonoje.

Rusijos nusistatymas Molotovo kalba

Praeitą savaitę į Kremlių Maskvoje susirinko Sovietų Rusijos aukščiausios vadybos atstovai. Pačiame mieste buvo niuru ir maža šviesų. Bet ant Kremliaus aiškiai išvėsti penki žiburiai. Atstovai susirinko išgirsti užsienio reikalų ministro Molotovo kalbą, koks Rusijos nusistatymas. Tas mažukas, išbalęs apie 49 metų amžiaus žmogus kalbėjo ramiai, apgalvotai ir kai kada pamikčiodamas. Stalinas irgi buvo tame posėdy. Bet jis Molotovo kalbos atydziai neklausė. Vietoje to, jis kalbėjosi su kai kuriais savo draugais ir draugėmis ir rukė papirosą. Molotovas kalbėjo apie santykius su Vokietija, Balkanais, Suomija, Turkija ir apie Suv. Valstijas.

Su Vokietija reikalai tvarkoje. Vokietijai jau pradžėta „praktiška kooperacija“ ir taipgi pradžėta parama Hitleriui įsiekoti taikos. Nors eina kalbos, kad netrukus bus paskelbta Rusijos-Vokietijos miltarė sutartis, bet Molotovas to nesakė. Juodyjų jūrų apirubė — Balkanai, tai istoriskai vieta. Prieš Pasaulinį Karą Rusijos įtaka ten buvo didelė. Rusijos akys senai nukreiptos į Dardanelius. Rusija vis dar gerą akį turi ant Rumunijos. Ji nori atgauti sau Besarabiją, kuri po karo priskirta Ru-

manijai. Apie Balkanus Molotovas kalbėjo be užsitikrinimo. Bet Balkanai su Rusija gal kartais susitarti taip, kaip „susitarė“ su Pabaltijos valstybėmis. Tuo reikalu Molotovas pasizadėjo pasidarbuoti.

Ypatingai domės jis kreipė į Turkiją, kuri neseniai padarė sutartį su Anglija ir Francija. Sulig Molotovo, Turkija, nepadarius sutarties su Rusija — susirišo rankas gelbėti tik vienai kariaujančių pusei. „Ar Turkijai to neprieis apgalvoti — aš nebandysiu spėti“, pasakė Molotovas.

Apie Suomiją jis kalbėjo gana stipriais terminais.

Nepralenkė ir Suv. Valstijų. Kritikavo pakeitimą embargo įstatymo. Tas įstatymas esą didina Europos karą. (Bet Washingtono už tai Molotovas kaltinamas už kismąsi ne į savo reikalus.) Jis savo kalboje reiskė reikalavimą, kad Suv. Valstijų ambasadorius Rusijai, būtų atšauktas. (Prezidentas Rooseveltas davė mažą pamokėlę Molotovui, pareikšdamas, kad Molotovo blogas elgesys nėra sektingas.

Suomija stipriai prieš rusų spaudimą laikosi

Rusijos sovietų unija dabar sudaro 170,000,000 žmonių. Prie Rusijos šatūnų rubežiaus yra maža valstybė Suomija, turinti 3,500,000 gyventojų. Netoli Suomijos yra Rusijos didmiestis Leningradas. Tame mieste yra apie tiek gyventojų, kiek visoje Suomijoje. Bet „pipiras kartus“. Apie Suomiją Molotovas daug kalbėjo. Jis pareiškė, kad tokia mažutė valstybė negalinti stovėti „Rusijai ant kelio“. Estija, Latvija ir Lietuva lengvai pasidavė Stalino „globai“. Tokio pasidavimo jis nori ir iš Suomijos. Suomijos atstovai jau kelis sykius lankėsi Kremliuje. Nors derybos dar nebaigtos, bet kol kas su Suomija nieko neatlikta. Ji Stalino „priglaudimo“ nenori ir nuo to spiriasi.

Stalinas iš Suomijos nori iš šių penkių dalykų:

- 1) Tarpusavės pagelbos;
- 2) Apsimainymo tam tikros Suomijos dalies ant Rusijos Karelijos, kad tuo rusai galėtų gerai apginkluoti Leningradą;
- 3) Kad suomiai išnuomtuot rusams Hangoe salą del rusų kariško laivyno bazės ir, kad tuo rusai turėtų išėgą į Suovijos įlanką;
- 4) Apsimainyti tulas Suomijos vidurio dalis ant tuly Rusijos žemės teritorijų;
- 5) Padarius tokias derybas, numilitarizuoti dalį Suomijos-Rusijos rubežiaus ir ištraukti rusų įiegas, kurios dabar randasi priešais suomių fortifikacijas Aland salyne.

Suomijos užsienių reikalų ministeris, Eljas Erkkio, po Molotovo kalbos pasakė, kad kai viena pusė diskutuoja reikalus viešai, be kitos pusės atsilksaumo, tai susidaro isitempimas ir nepaprasta atmosferė. Jis taipgi pasakė, kad Suomija yra grieštai nusistatčiusi išlaikyti savo nepriklausomybę ir neutralitetą. O tokia „apsauga“, kokią Suomijai žada Stalinas, paliestu Suomijos neutralitetą. Bet kuomet jis tuos žodžius sakė, Suomijos delegacija vėl vyko

į Maskvą. O Stalino oficialis organas Pravda už tuos Erkkio žodžius pagrįsino: „Suomijos užsienio reikalų ministeris kursto Rusiją kariauti“. Ir prie to dar pridėjo: „Lygiai taip seniau kalbėjo Lenkijos užsienio reikalų ministeris Beckas“. Pravda pasmerkė ir Švediją. Pirmiausia pareiškė, kad Rusija nieko neieško Skandinavuose. Bet kaslink Švedijos, tai pasakė, kad ji pildo įsakymus gautus iš vakarų, reikia suprasti iš Anglijos.

Bet nepaisant tų kalbų, nepaisant, kad rusai suleido minas prie suomių uosto Hangoe, kurį jie nori turėti savo kariškų laivų bazei — išrodo, kad Suomijos-Rusijos reikalas baigsis ramiai.

Italijos neutralumas

Italijos diktatorius Mussolinis yra 56 metų amžiaus. Jis moka protauti ir šių dienų problemas rimtai risti. Ramiu būdu jis praeitą savaitę iš savo kabineto iškraustė visus ministerius, kurie buvo priešlankę Hitlerio naciams ir nacizmui. Nors Italijos kabineto pakeitimai yra dažnūs, bet pastarasis atkreipė daugelio diplomatų ir politikierių dėmesį. Iš to jau aišku, kad Mussolinio-Hitlerio ašis visiškai nulūžo. Ta ašis arba tu dviejų diktatorių susitarimas dabar jau belieka tik ant sienų maliaivoti. Tiesa, Italijos spauda, sako, kad Italija ir Vokietija pasilieka tokią draugais, kokiais iki šiol buvo. Bet taip jau nėra.

Italija su Mussoliniu šiandien jau ne karu galvą suka. Mussoliniui rupi geriau įsigyventi Balkanuose. Jam rupi tenai sudaryti neutralų bloką, kuris į Balkanus uždarytų kelią bolševikiškai Rusijai ir naciškai Vokietijai. Mussoliniui jau kiek ten ir sekasi. Praeitą savaitę, išvalius naciską parlamentą — Mussolinis susilaukė draugiško laiško iš Grekijos. Tokį draugišką laišką Mussolinis parašė Grekijos vyriausybei. Hitleriui toks Mussolinio draugiškas elgesis link Grekijos labai nepatiko. O daugelis mano, kad Grekija tai padarė bijodama Italijos puolimo. Ypač jai baugu po to, kai praeitą pavasarį italai be niekur nieko užėmė Albaniją. Sakoma, kad geresnių santykių Mussolinis netrukus atsieks ir su kitomis Balkanų valstybėmis. Išrodo, kad anglai prieš tai per daug ko neturi, nes praeitą savaitę pripažino italams pavasary užimtą Albaniją. Jei Mussoliniui pavyktų Balkanuose sudaryti neutralų bloką, tai užblokuotų Hitlerio ėjimą „Drang nach Osten“ — į rytus. Butų užtvėrta gera tvora ir rusams.

Nuostabus karas vakarų fronte

Jau seniau buvo kalbama ir rašoma, kad „sekamas karas bus kitoks“. Tai dabar jau pildosi. Tik vokiečiams kariaujanč lenkus, buvo naudota senųjų karų taktika. Vakarų fronte iki šiol dar tik kele-tas šovinių pataikyta į militarinus taikinius. Nors Londone, Paryžiuje ir Berlyne jau buvo nemaža alarmo del „priešo lėktuvų“, bet tie alarmai nebuvo tikri — priešolėktuvai neatlėkė ir į miestus bombų nemėtė. Tarpe francu-

zų Maginot fortifikacijų ir tarpe vokiečių Vakarų sienos fortifikacijų yra karo terminu vadinama „Niekeno Zėmė“. Tenai stovi daug abiejų pusių kareivių. Ten yra ir apkasai. Bet dar nė sykį francu-za nepuolė vokiečių apkasų. Nė sykį vokiečiai nepuolė francuzų apkasų. O apkasų puolimai buvo „labai madoje“ laike praeito Pasaulinio Karo. Ten dabar pasikartoja tik mažai vieni kitų patrulių puolimai. Puolimai toki mažai ir nepavojingi, kad laikraščių korespondentai gali ramiai sėdėti ir „karo eigą“ sekti. Bet lėktuvais pasiekiami už karo linijų. Vokiečiai pasiekia francuzų miestelius už Maginot fortifikacijų. Francuzai tą patį padaro už vokiečių Vakarų sienos fortifikacijų.

Karo fronto „sustingimu“ abi pusės nusiskundžia blogu oru. Jau ir praeitą savaitę vienių ir kitų patruliams teko gerai pastybt. Išrodo, kad laukiama pavasario ir geresnio oro. Ypač to laukia francuzai ir anglai. Tuo tarpu francuzai ir anglai stengiasi Vokietiją nusilpninti ekonomiškai, palaikant stiprią blokadą daiktams į Vokietiją įvešti. Bet galimas daiktas, kad Hitleris, tai pajutęs, pradės puosmėti. Iš to jau aišku, o gal ir šį rudenį. Manoma, kad vokiečiai į Franciją pradės verstis per Holandiją ar per Belgiją. Bet Holandiją pasistačiusi dideliu vandens užtvėrus Belgija pasistačius geras tvirtoves iš cemento ir plieno ir gali Hitleriui pastoti kelią. Spėjama, kad toks karas, kokių jis dabar yra, netaip ilgai bus. Jame bus didelių puolimų ir daug kraujo praliejimo, nepaisant kas ir kus pradės „gyviau“ veikti.

Amerika

Kongresas nutarė parduoti ginklus

Jau praeitos savaitės pradžioje buvo rengiamasi iš Amerikos vesti lėktuvus ir kitą karo medžiagą į Europą. Kelis šimtus lėktuvų ir bombanešių Amerikoje jau seniau buvo užsisakę Anglija ir Francija. Tie užsakymai neišpildyti del to, kad Amerikoje veikė embargo įstatymas, draudžias tokius daiktus kariaujančioms valstybėms iš Amerikos parduoti ir siųsti. Bet praeitos savaitės sujudimas buvo del to, kad senatas jau buvo nutaręs tą įstatymą pažinoti italams pavasary užimtą Albaniją. Jei Mussoliniui pavyktų Balkanuose sudaryti neutralų bloką, tai užblokuotų Hitlerio ėjimą „Drang nach Osten“ — į rytus. Butų užtvėrta gera tvora ir rusams.

Lapkričio 2 dieną senatą pasekė atstovų butas, priimdamas rezoliuciją del embargo įstatymo pakeitimo. Lapkričio 4 dieną prez. Rooseveltas tą įstatymą pasirašė. Sulig to senasis įstatymas daugiau negalioja. Dabar veikia naujas įstatymas: Anglija, Francija, Vokietija ar kita kuri valstybė galės Amerikoje nusipirkti ginklų ir, už juos ant vietos užmokėjus, laivais namo nusiųžti. Dabar tas įstatymas jau veikia. Dabar bus išpildyti seniau padaryti ginklų užsakymai. Bus pildoma ir nauji užsakymai. Amerika gamins ginklus. Europos kariaujančios valstybės

juos pirsks ir galės kariauti iki pilnai sočiai. Ginklų joms netruks. O Amerikoje taip padaryta del to, kad „neįsivėlus į karą“, ir padarius gero biznio.

Senio įstatymo pakeitimas ir naujo priėmimas ėjo sekamai: Rugsėjo 13 dieną prezidentas Rooseveltas suaukė specialį kongreso posėdį; Rugsėjo 21 dieną kongresas susirinko posėdžiauti; Spalio 2 dieną senatas pradėjo tą reikalą svarstyti; Spalio 27 dieną senatas nutarė embargo įstatymą pakeisti;

Spalio 31 dieną atstovų butas pradėjo embargo pakeitimą svarstyti; Lapkričio 2 dieną atstovų butas užbaigė svarstymą ir nubalsavo įstatymą pakeisti.

Lapkričio 4 dieną tą įstatymą pasirašė prez. Rooseveltas. Šis reikalas buvo manyta svarstyti ir reguliariėje kongreso sesijoje praeitą liepos mėnesį. To norėjo prez. Rooseveltas ir jo administracija. Bet kongresas paliko senąjį įstatymą. Prezidentas Rooseveltas matė reikalo įstatymą pakeisti ir del to suaukė specialų kongreso sesiją. Pakeitimui buvo priešininkų. Bet prez. Rooseveltas noras patenkintas. Administracija laimėjo.

Kodel senas įstatymas buvo negeras

Senasis įstatymas buvęs negeras tuo, kad juo buvo daugiau gelbstima agresoriams. Agresoriai viską pavertė į amunicijos išdirbystę ir tos amunicijos prisigaminu kiek jiems reikia. Demokratiškos valstybės — Anglija ir Francija — ne tiek rupinosi amunicijos gaminiui, kiek gyvenimo atbudavojimu po Pasaulinio Karo. Tą įstatymą pakeitus, Suv. Valstijos pasilieka neutralios šiam kare ir tuo pačiu pagelbės demokratinėms valstybėms agresorius kariauti. Anglija ir Francija dabar gaus karo ginklų ir amunicijos iš Amerikos. Įstatymo pakeitimo labai norėjo prez. Rooseveltas. Jis matė ir tą demokratinėms valstybėms pagalbą ir tuo pačiu laikui nemaža darbų Amerikoje. Įstatymą priėmus, Rooseveltas pasakė: „Aš esu patenkintas, kad įstatymo pakeitimas atsteigė Amerikos istoriską neutraliteto padėtį“.

Senatė šis reikalas užtruko virš 117 valandų ir del to paskaita virš milijono žodžių. Atstovų bute svarstytas labai trumpai. Už ir prieš reikšta tų pačių nuomonių. Balsuojant, 243 atstovai balsavo už embargo atšaukimą, 181 — prieš. Senatė didžiumą sudarė 31 balsas, o atstovų bute — 62.

Dideli ginklų užsakymai

Tikimasi netrukus iš Anglijos ir Francijos gauti už \$1,000,000,000 karo reikmenų ir ginklų užsakymų. Kadangi Anglija ir Francija Amerikoje turi už apie \$10,000,000,000 aukso rezervų ir investavę, tai už padarytus užsakymus bus lengva iš jų atlyginimai gauti. Kiek žinom., tai Francijos misija Amerikoje jau užsakė 6,000 karo lėktuvų, o Anglijos misija — 7,800 lėktuvų. Amerika, pakeitus em-

bargo įstatymą, tikisi didelio biznio iš Europos kariaujančių valstybių.

Reakcija užsieny

Pakeitus embargo įstatymą, Londone ir Paryžiuje tai priimta entuziastiškai ir šiltai. Maskva del to išsireiškė atsargiai. Berlynas — piktai. Anglijoje ir Francijoje šiltai priimta ne vien delto, kad jos galės Suv. Valstijose gauti amunicijos, ginklų ir kitos karo medžiagos. Jos mato ir tai, kad Amerika simpatizuoja joms kariaujant prieš Hitlerį.

„Raudonas frontas“

Rugsėjo mėnesy, 1933 m., kada Hitleris su savo naciais Vokietijoje iškėlė galvą, Amerikoje suorganizuota sąjunga vardu American League Against War and Facism (Amerikos sąjunga priešais karą ir fašizmą). Jos sumanyti ir palaikytajais buvo toki garsūs Amerikos rašytojai, kaip Sherwood Anderson, Theodor Dreiser, Upton Sinclair ir apie 60 kitų šio krašto plačiai žinomų žmonių. Po keturių metų veikimo, ši sąjunga pakeitė savo vardą į American League for Peace and Democracy (Amerikos sąjunga už taiką ir demokratiją).

Sąjungos vyriausi siekia: neprileisti Amerikos prie karo; palaikyti ir plėsti demokratybės principus ir teises. Sakoma, kad sąjunga turinti skyrius 110 Suv. Valstijų miestų ir prie jos priklausą kele-tas milijonų žmonių.

Neseniai ta sąjunga susilaukė nemažo sukrėtimo. Jai teko susidurti su kongreso komisija, kuriai vadovauja senatorius Dies, tyrinėjant sve-timą įtaką Amerikoje. Tame tyrinėjime komisija „surado“, kad minima sąjunga esanti komunistiška. „Surado“ taipgi, kad prie jos, kaip „raudo-nojo fronto“, priklausio ir apie 500 federalės valdžios tarnautojų Washingtono. „Suradus“, tie vardai paskelbti viešai. Bet sąjungos kalbėtojas užkirtė, kad sąjunga kontroliuojama demokratiškais pagrindais ir kongreso komisijos veikimą pavadino „prieš amerikoniškų ir laujančių žmonių civilės teises“.

Šitas atsitikimas sukėlė didelės audros ir tarpe politikierių. Daugelis įvardintų užsiginę esą sąjungos narius. Kiti pareiškė nesą komunistų simpatizatoriais. Visi kritika-vu Dies'o komisiją. Kalbų buvo ir tarpe kongresmanų. Ten išsireikšta, kad Dies'o komisija norinti „sutepti vardus gerų žmonių“. Rooseveltas tą paiminavą pavadino „bjauriu atsitikimu“.

Bet iš kur gi Dies'o komisija tuos „susekimus“ padarė? Liežuvį esą pakiojo kai kurie sąjungos buvę nariai. Buvętos sąjungos vienas organizatorių, o dabar Dies'o komisijos narys, J. B. Matthews, pasakėjo, kad sąjunga suorganizuota „Maskvos pastangomis“. Praeitą mėnesį komunistų partijos sekretorius, Earl Browder, irgi pasakėjo, kad sąjunga turinti kokius tai santykius su komunistais ir kad komunistai tenai reiskia savo įtaką. Toliau „susekta“, kad sąjunga gavusi iš Maskvos kasmet net po \$2,000,000 „savo darbams“ Amerikoje. Turint tokius „įrodymus“, Dies'as sąjungą nutempė į

teisengumo departamentą. Jis reikalauja, kad sąjunga būtų nubauta „už laužymą federalių įstatymų, sulig kurų reikalaujama svetimų valstybių agentų registracija“.

„Kalakutų“ diena

„Kalakutų“ diena, arba Dėkų Diena jau nuo senai švenčiama lapkričio paskutinį ketvirtadienį. Šiemet švėsimė trečią ketvirtadienį, arba lapkričio 23 dieną. Švėsimė kitą dieną todėl, kad prez. Rooseveltas padarė pakeitimą. O pakeitimas padaryta del to, jog tikimasi, kad esant ištisio mėnesio protarpini tarp dviejų švenčių — Dėkų Dienos ir Kalakutų — ukininkai galės daugiau išparduoti paukštienos, ypač „kalakutų“, ir kad bizniui padarys daugiau pelno.

Bet toks prezidento patvarkymas ne visiems patiko. Dvidešimt trijos valstijose Dėkų Diena bus švenčiama lapkričio 23 dieną, kai kuriose kitose du sykius — dvidešimt trečią ir trisdešimtą, o keliose — seną tradicinę dieną — paskutinį ketvirtadienį, kas šiemet pripuola lapkričio 30 dieną.

New Yorko paroda užsidarė spalio 31 dieną

Spalio 31 dieną užsidarė New Yorko Pasaulinė Paroda šiemet metams. Paroda tęsėsi ištisus šesis mėnesius ir ją aplankė 25,816,542 žmonės iš Amerikos ir viso pasaulio kraštų. Paroda vėl atsidarys gegužio 25 dieną, 1940 metais. Parodos korporacija didžiausią padariusi neblogą biznio.

Sekančių metų parodoje bus kiek pamainų. Jų nemaža įvykis bovos daly, kur biznie-riams šiemet nepavyko padaryti gero biznio. Tarptautinėje sekeijoje irgi bus pamainų. Keletas valstybių neturės savo paviljonų. Kiek teko nu-girsti iš pasitiktinių šaltinių, tai ir Lietuvos paviliono kitą metų gal nebus. Lietuvos vyriausybė nesutinka jo toliau palaikyti del didelių iškasčių. Bet paviljoną galėtų palaikyti patys Amerikos lietuviai, jei tam reikalui suaukotų pinigų. Sakoma, kad Lietuvos paviliono perengimas ir palaikymas kitą metų kainuotų apie \$13,000. O palaikyti jį būtų gerai. Ar palaikysime, ar ne — jau priklausys vien nuo Amerikos lietuvių.

„Ham and eggs“

Praeitą antradienį visoje Amerikoje ėjo balsavimai. Kai kur buvo rinkta miestų tarnautojai, legislaturų atstovai, o kai kur net ir gubernatoriai. California valstijoje, be kita ko, piliečiai turėjo nubalsuoti taip pramintą „ham and eggs“ (šinka ir kiaušiniai) projektą. Sulig to projekto, kiekvienas tos valstijos pilietis, sulaukęs 50 metų amžiaus, kas ketvirtadienį gautų \$30. Tai gražus utopiškas sumanymas, bet jis valstijai per metus kainuotų \$1,000,000,000. Spėjama, kad projektas nepraeįs, nes panašus projektas nepraeįo didele didžiuma balsų pernai.

Panašų projektą balsuos ir Ohio valstijos piliečiai. Sulig to projekto kiekvienas tos valstijos nevedęs pilietis, sulaukęs 50 metų, gautų \$60 per mėnesį, o vedęs pilietis — \$80. Bet ir čia abejojama, ar tas projektas bus priimtas.

Tėvynė

The Lithuanian Weekly
PUBLISHED EVERY FRIDAY
By the Lithuanian Alliance
of America

KL. JURGELEVICIUS,
Editor
DR. M. J. VINIKAS,
Business Manager

YEARLY SUBSCRIPTION RATES:
In the United States \$1.50
To Foreign Countries \$2.00
307 W. 30th St., New York, N. Y.

Tel. LACKAWANNA 4-5529

PILDOMOSIOS TARYBOS IR PASTOVIUJŲ KOMISIJŲ ADRESAI

- Pildomoji Taryba:**
ADV. F. J. BAGOCIUS, Prez.,
253 W. Broadway,
So. Boston, Mass.
J. K. MAZUKNA, Vice Prez.,
1325 W. North Ave.,
N. S. Pittsburgh, Pa.
DR. M. J. VINIKAS, Sekr.,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.
ADV. K. P. GUGIS, Edin.,
3223 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
DR. J. S. STANESLOW, Dr. Kvot.,
95 N. Main St.,
Waterbury, Conn.
S. MOCKUS, Ido Glob.,
726 E. 7th St.,
So. Boston, Mass.
E. MIKUZIUTE, Ido Glob.,
2121 N. Western Ave.,
Chicago, Ill.
- Istatų Komisija:**
DR. A. MONTVIDAS,
2400 Madison St.,
Chicago, Ill.
ADV. J. J. GRISH,
4631 So. Ashland Ave.,
Chicago, Ill.
P. DARGIS,
25 Strauss St.,
Pittsburgh, Pa.
- Finansų Komisija:**
J. P. VARKALA,
3241 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
K. PIKIELIS,
629 54th St.,
Pittsburgh, Pa.
A. S. TRECIOKAS,
314 Walnut St.,
Newark, N. J.
- Kontrolės Komisija:**
J. V. GRINIUS,
3120 Richmond St.,
Philadelphia, Pa.
KUN. M. VALADKA,
1743 N. Summer Ave.,
Scranton, Pa.
J. TAREILA,
826 Bank St.,
Waterbury, Conn.
- SLA Stovio, Skundų ir
Apeliacijų Komisija:**
S. BAKANAS,
2404 Charles St.,
N. S. Pittsburgh, Pa.
P. E. BALCIKONIS,
67 Court St.,
Binghamton, N. Y.
- ADV. K. JURGELA,
359 Union Ave.,
Brooklyn, N. Y.**
- Apšvietos Komisija:**
DR. P. GRIGAITIS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill.
- M. VADYLA,
814 W. 32nd St.,
Chicago, Ill.**
- J. MILIAUSKAS,
918 Woodward Ave.,
McKees Rocks, Pa.**
- Labdarybės Komisija:**
DR. M. J. VINIKAS,
307 W. 30th St.,
New York, N. Y.
V. J. KOLICIENE,
2222 Forbes St.,
Pittsburgh, Pa.
M. PAUKSTIENE,
2639 Fell Street,
San Francisco, Cal.
- Sveikatos Komisija:**
DR. P. ZALATORIS,
6900 So. Artesian Ave.,
Chicago, Ill.
DR. S. A. SLAKIS,
6733 Crandon Ave.,
Chicago, Ill.
DR. I. B. BRONASAS,
3037 O'Donnell St.,
Baltimore, Md.
- Jaunuolių Komisija:**
K. MICHELSONAS,
741 McDonough St.,
Brooklyn, N. Y.
O. ZORSKAITE,
1709 N. Main Ave.,
Scranton, Pa.
V. BUKNAITIS,
104-40 1117th St.,
Richmond Hill, L. I. N. Y.
- Prieglaudos Komisija:**
W. J. MORRIS,
839 Arianna Ave.,
Grand Rapids, Mich.
K. POCIUS,
12048 S. Halsted St.,
Chicago, Ill.
J. BRAZAUSKAS,
17909 Mapleliffe Rd.,
Cleveland, Ohio

Socialė Apsauga Mazai Ką Apsaugo

A MERIKOS valdžia federaliu Socialės Apsaugos Aktu (Social Security Act) parupina šokią tokią gyvenimo apdraudą ir senatvės pensiją daugeliui žmonių, kurie dirba už atgą didesnės įstaigos. Milionai betgi tos apdraudos negali turėti. Tarp jų yra maži biznieriiai, visi, kurie "ant savės dirba", tarnai, padieniai darbininkai, fermeriai, farmų darbininkai, daktarai, advokatai ir tt.

Už valdžios apdraudą darbininkai dabar moka po 1 centą į mėnesį nuo uždirbto dolerio, o kita centą prideda darbdavys. Ta mokeskis bus keliamas, kol bus pakelta iki 3 centų nuo dolerio 1949 metais, ir daugiau nebekilsianti. Tai vienok priklaups nuo Kongreso. Žmogus, kurs iki šiol uždirbo po \$100 į mėnesį, mokojo po \$12 į metus, o kita tiek pridėjo jo darbdavys. Apdraudos mokeskst valdžiai tokiu būdu siekė \$24 į metus nuo žmogaus, kurs uždirbo \$1,200 į metus. 1949 metais apdraudos mokeskst nuo to pat žmogaus jau sieks \$72 į metus.

Už tas mokeskst vienok žmogus ne kažin ką gauna.

Ką jis gauna ar gaus, tai pirmiausia priklauso nuo jo algos ir per kiek metų jis tą algą gaus.

Valdžios apdrauda duoda žmogui du dalykai:

1. Pensiją po to kaip jis susilauks 65 metų amžiaus;
2. Pomerinę jo našlei ar jo giminei, jeigu mirs nesulaukęs 65 metų amžiaus. Pomerinė gali būti išmokėta vienoj sumoj arba mėnesinėmis pašalpomis.

Nežiurint kiek žmogus uždirbtų ir kaip ilgai jis dirbtų prieš sulauksiant 65 metų amžiaus, jo pensija beveik niekad negali pasiekti nei pusės jo uždirbamos algos. Pavyzdžiui, jeigu žmogus buvo 20 metų amžiaus 1937 pradžioj, kuomet pradėjo mokėti valdžiai apdraudos mokeskst, ir uždirbo \$3,000 į metus, ir jeigu jis dirbs per 45 metus ne mažiau uždirbamas, bet daugiau mokėdamas valdžiai, tai po 45-ų metų, sulaukęs 65 metų amžiaus, jis galės gauti iš valdžios po \$85 į mėnesį pensijos, kol bus gyvas. Didesnės pensijos kaip \$85 į mėnesį niekas negali gauti, nors ir būtų uždirbęs daugiau kaip po \$3,000 į metus visą laiką arba dalį laiko.

Paimsim dabar žmogų, kurs uždirbo ir uždirbs iki 65 metų amžiaus po \$100 į mėnesį.

Jeigu 1937 metų pradžioj jis buvo 60 metų amžiaus, tai po penkių metų jis galės gauti po \$17.50 į mėnesį pensijos, kol gyvas bus, jeigu nedirbs.

Jeigu 1937 metų pradžioj jis buvo 55 metų amžiaus, to po 10 metų, visą laiką dirbęs, jis galės gauti po \$22.50 į mėnesį pensijos, kol gyvas bus, jeigu nedirbs.

Jeigu 1937 metų pradžioj jis buvo 30 metų amžiaus, tai po 35 metų, visą laiką dirbęs ir vidutiniškai tiek pat uždirbęs, jis galės gauti po \$47.50 į mėnesį pensijos, kol gyvas bus, jeigu nedirbs.

Tik žmogus, kurs vidutiniškai labai mažai uždirba ir uždirbs, galės gauti su lyg savo uždarbio daugiau negu kiti, nes mažiausia mėnesinė pensija 65 metų amžiaus žmogui yra \$10 į mėnesį, ir mažesnės negali būti.

Žmogui, kurs iki 65 metų amžiaus uždirbdavo po \$100 į mėnesį ir buvo pripratęs iš tiek pinigų gyventi, bus visai neįmanoma pragyventi sekančiais metais išėjus ant valdžios pensijos ar tai po \$17.50 ar tai po \$22.50 į mėnesį. Taip pat ir žmogui, kurs iki 65 metų amžiaus uždirbdavo po \$200 į mėnesį, visai nebus kas daryti su pensija sumoje \$22.50 arba \$32.50 į mėnesį, kurią jis gautų po 10 metų tarnybos.

Su dabartinėmis valdžios nuskirtomis pensijomis, už kurias reikia mokeskst mokėti, žmonių senatvės visiškai nėra aprūpinta. Didžiuna žmonių nei senelių prieglaudose už jų pensijas negalės būti

laikomi. Žmogui pačiam dar labai reikia rūpintis savo senatvės klausimu. Iš valdžios to klausimo išrišimo dar mes nesulaukėm ir dar gal ilgai nesulauksim. Ne be reikalo Californijoje ir kitur Amerikoje eina bruzdėjimas už didesnės senatvės pensijas. Reikalaujama gal but perdidelių ir nepasiekiamų senatvės pensijų. Bet žmonės veikiausia mano, kad geriau užprašyti daugiau, ir buti patenkintais gavus nors pusę to, kas buvo užprašyta. Bruzdėjimas del senatvės pensijų Amerikoje yra protestas prieš ekonominę žmonių vergiją ir neuztikrintą rytojų. Amerikos kongresas ir Amerikos valdžia dabar ištėpė akis į Europą. Naminės problemos jau nuėjo į užpakalį ir valdžioj ir kongrese. Bet žmonės tos problemos tebėra gyviausios. Californijoje pasekėjai senatvės pensijų plano, vadinamo "ham and eggs", ar jie laimės ar nelaimės balsavimuose, gal privers Amerikos valdžią vėl susirūpinti Amerikos žmonių padėtin.

Socialės Apsaugos Aktas duoda šiek tiek geresnę apdraudą negu senatvės pensijas. Tas aktas tokiu būdu tarytum sakyty, kad senam žmogui geriau mirti negu gyventi.

Sulyg Socialės Apsaugos Akto apdrauda yra mokama sekamai:

Jeigu žmogus, kurs uždirba po \$100

Ekstra Apdraudos Mokesčiai Kanados Kareiviams

KANADA yra įvelta į karą. Kanados vyrai yra šaukiami kariuoti ir eis kariuoti Europoje. Tas reiskia, kad daugelis jų bus užmušti. Todel Kanados apdraudos departamentas patarė fraternalėms organizacijoms neprimti vyrų apsidraudimo paprastomis sąlygomis, bet reikalaui iš jų daug didesnių mokesčių tam laikui, kuomet bus kariuomenėje. Dabar įstoje į bent kurią Kanadoj veikiančią fraternalę organizaciją vyrai prie savo poliso arba palidijimo turės prierašą, kad "jeigu narys įstos į ginkluotą savo šalies tarnybą ir tarnaus už Kanados žemės arba teritorijų Kanados vandenų ribų, tai jis turės mokėti virš paprastų mokesčių ekstra \$6.25 į mėnesį arba \$75 į metus nuo \$1,000 apdraudos". Tai yra labai aukšta premija. Ji parodo, kad iš tukstančio kareivių turės žuti 80 į metus laiko, neskaityt sužeistų.

Didelė Morale Galybė

KADA ATVYKAU į Pittsburghą pirmojo vajaus pabaigtuvėms, o antrojo vajaus pradėtuvėms, Pensilvanijos stotyje mane pasitiko Povilas Dargis su savo žmona. Linksmai, jauni, pilni energijos ir skaisčių vilčių jiedu tuoju maloniai nuteikė mane ir į musy brolius Pittsburghe ir į patį Pittsburghą. Jų vėžamas Pittsburgho gatvėmis, nemačiau nei tų Pittsburgho "dummy", nei atsiminiau, kad čia ponas Melonas yra karalius, o kita syk viešpatavo ponas Carnegie, išnaudodamas musy brolius pilno liejyklose. Pittsburghas apskritai šį sykį davė man jaukumo įspūdį, nežiurint, kad prie kelių plačių bulvarų daugumas jo gatvių tebėra siauras ir kartais stačiai lipa į kalnus, ir nežiurint, kad tik dalis jo senų medinių trobelių yra nugriauta ar griauinama, kad vietoj jų pastatius gražius apartmentinius pastatus darbininkams gyventi. Iš plačios namų statybos, kurią finansuoja valdžia, mačiau Pittsburgho viltį tapti netolimoj ateity daug geresniu miestu.

Namai ir butas, kuriame brolis Dargis gyvena, yra tokie pat, kaip daugelis kitų Pittsburgho namų, kitaip sakant, jie yra tipingi Pittsburghui. Namai, stovį įkalniui eilėje kitų panašių namų, išrodo pilki, tarytum surukę ar suėsti senų dulkių, medinių, seni. Bet butas viduj — šviesus, talpšnus ir žvilga kaip moderniškas New Yorko apartmentas. Nieko jam netrūksta: grindys kieto medžio ir naujos, elektra, gasas, refrigeratorius, šiltas ir šaltas vanduo su smarki spaudimu, dideli radiatoriai, kurie užtikrina šilumą ir šalčiausiose dienose. Buto švara ir skoningas išrenngimas tai jau šeimyninkės nuopelnas. Iš to man buvo manau, kad Pittsburgho ir jo žmonių negalima spręsti iš paviršiaus. Iš oro

į mėnesį, mirtų nesulaukęs 65 metų amžiaus po 5 metų darbo, tai jo apdraudos suma siektų \$210, po 10 metų darbo — \$420, po 20 metų darbo — \$840, po 40 metų darbo — \$1,680. Jeigu mirtų po 65 metų amžiaus, tai iš jo apdraudos būtų išskaityta tiek pinigų, kiek jis bus buvęs išmėgęs sau pensijomis. Žmogaus, kurs uždirba po \$200 į mėnesį, apdrauda bus lygiai du sykiu didesnė kaip žmogaus, kurs uždirbo po \$100 į mėnesį. Po 20 metų darbo jo apdrauda jau siektų \$1,680. Čia jam apsimokėtų mirti. Nes į tą laiką sulaukęs 65 metų amžiaus jis tegautų \$51.25 mėnesinės pensijos, iš kurios negalėtų pragyventi ir su kuria jaustųsi nei palėistas nei pakartas.

Paskutinis kongresas vienok apribojo mokėjiną apdraudos išsyk vienoj sumoj. Mazai uždirbusių žmonių našlėms kongresas nusprendė duoti pensijas vietoj apdraudos vienoj sumoj. Našlė galės gauti daugiau kaip du syk didesnė pensiją, negu jos vyras gyvas budamas būtų gavęs senatvėje, bet ji gaus tokią pensiją tik tol, kol jos vyresnis vaikas sulauks 18 metų amžiaus. Po to ji gaus tik tris ketvirtas dalis tos pensijos, kokią jos vyras būtų gavęs, kol išsibaigs apdraudos pinigai. Mokėjimas našlėms pensijų vietoj apdraudos gal yra pagerinimas, bet našlė turės kur nors kitur gauti pinigų mirusio vyro palaidojimui. O tas reiskia, kad ypač biednesnis žmogus negali be apdraudos būti, nežiurint, kad turime Socialės Apsaugos Akta. Tas aktas mažai ką teapsaugo.

apšepę namai turi puikius butus viduj. Po paprastais švarkais plaka karštos širdys.

Su Povilu Dargiu ilgai vienuodu kalbėjome apie Susivienijimą ir jo reikalus. Man smagu buvo pastebėti, kad jis, nors daug vėliau pradėjęs veikti Susivienijime už mane, brangina Susivienijimą ir jo broliškumo idėją ne mažiau kaip aš. Jam labai rupi, kad Susivienijimas būtų tvirtas, kad jo finansai būtų apsaugoti, kad jis būtų vedamas sąžiningu ir išmintingu žmogui, ir kad jis augtų nestojant. Povilas Dargis yra labai darbštus jaunas vyras. Jis yra prasisiekęs miesto politikoje, yra radio direktorius, gerbiamas visų tautų, o savo liuosą laiką pašvenčia visuomenei veiklai tarp lietuvių, pirmoj vietoj statydamas Susivienijimo reikalus. Tik Susivienijime jis mato Amerikos lietuvių ateitį.

Prie jaunesniųjų Susivienijimo darbuotojų aš priskiriu ir musy vice prezidentą J. K. Mažukną, su kuriuo pasimačiau vakare, bet turėjau progos su juo pasikalbėti tik ant rytojaus, kada jis mane kartu su S. Bakanu išvežė aprodyti Pittsburgho apielinkes šiaurinėje dalyje. Broliui Mažuknai visuomet rupi, kad Susivienijimo šeimyninkavimas būtų tvarkoje, kad nebūtų daroma jokių klaidų ar išsišokimų. Nors skaitomas labai "kairiu" politikoje, Susivienijime jis jokios kitos politikos nepripažysta, kaip tik sąžiningumą, o tas dažnai reiskia konservatvumą. Tame su broliu Mažukna mes esame vienos minties. Tat turėjome daug ką pasvarstyti, besivažinėdami po kalnuotus Pittsburgho parkus, kurių medžiai pradėjo nebetekti lapų, bet daug kur dar vėrė akį savo raudoną rudeninę spalvą.

Su dideliu dėmesiu musy kalbų klausėsi, dažnai ir savo nuomonę pareiškėdamas, mano senas mylimas draugas Stasys Bakanas. Su juo mudu jau daugiau kaip ketvirtą šimtmečio dalį gešiojame Susivienijimą savo širdyse Susivienijimas mus subroliavo, Susivienijimas mus draugais padarė, ir Susivienijimo reikalų sargyboj, Susivienijimo praklinos žmoniškumo idėjos sargyboj mudu visuomet stovėjome ir stovėsime iki mirties. Kas buvo gražaus Susivienijimo tradicijoj, mes tą geriausią atsimenam ir palaikom. Mes turime daug bendrų atsiminimų iš kovų už gerą, už teisybę ir pažangą musy broliškjo organizacijoj, ir tai daugiausia yra malonūs atsiminimai (del pasisekimų), nors yra ir nesmagių (del nepasisekimų). Stasys Bakanas dabar jau darosi Susivienijimo patriarchu plačioj Pittsburgho apielinkėje. Tik savo išvaizda, o dar labiau savo dvasia jis pasilieka jaunas. Jis pažysta gal šimtus SLA veikėjų ir narių Pittsburgho apielinkėje, ir kiekvienam turi gerą žodį, patarimą ar draugingą paraginimą. Jis atlanko ir suramina ligonius. Jis pribuna į mirusių SLA narių šermentis ir laidotuves. Jis džiaugiasi, kada jaunesni stoja į darbą, ir užleidžia jiems pirmą vietą, ir jiems padeda kuo tik galėdamas. Jis nemėgsta barnių ir ginčų, ir visuomet yra nuosirdžiu taikytoju. Jame gyvena įsikunijus broliškumo idėja, ir kur tik jis eina — ji eina.

Brolis Bakanas turėjo didelio smagumo, matydamas, kaip brolis Ch. Pikelis, jaunas vaikus ir energingas, ėmėsi darbo Pirmame Pažangos Vajuje. Iš pittsburgiečių niekas kitas tiek neprirašė naujų narių, kiek brolis Pikelis. Visoj Amerikoje ji pralenkė tik brooklynietis brolis Aymanas. Man buvo smagu įteikti broliui Pikeliui vieną iš gražiausių dovanų, kokias Pildomoji Taryba paskyrė organizatoriams už didesnę pasidarbavimą. Visi ta dovana gėrėjosi. Ne vienam tur but ji buvo paakstinimu dar daugiau pasidarbuoti.

Bet ne vienas brolis Pikelis laimėjo dovaną Pittsburghe. Nors žemesnio laipsnio, bet taip jau gražias dovanas laimėjo brolis Viktoravičius ir sesuo Ivoškienė su savo bendradarbe Karaliuniene. Ir jas taipgi man buvo smagu įteikti laimėtojams. Pasirodė savo darbus organizatoriai, kurie dalyvavo pasikalbėjime prieš įveždinimo bankietą, gavo SLA garbės ženklelius. Tarp jų buvo S. Bakanas, V. J. Količienė, A. Zemaitis, J. Šiurmaičiūtė, K. Leliušis, J. P. Milleris, D. Sanda, O. Sandaitė, Šimkunas, S. Karskienė, J. Plečkaitis, Paplauskas. Garbės ženkleliais apdailinti kitus organizatorius palikta generaliam organizatoriui Stasiui Bakanui.

Iš pasikalbėjimo su organizatoriais apie Antrą Pažangos Vajų, iš visų pasikalbėjimų įveždinimo bankiete su daugeliu narių aš gavau įspūdžio, kad graži taika ir sutarimas viešpatauja Pittsburghe tarp SLA narių. Kai kur kitose kolonijose teko pastebėti nesmagus ir negeistinas apsiereikšimas, kad koks nors vienas geras narys pykstasi su kitu geru nariu, ir net prie svečio nenori vienas su kitu sueiti. Tokie du susipykę nariai neseniai turėjo man pasiaiškinimą, kad kokie tai "sroviniai" skirtumai juos supykine. Tokia priežastis turi išnykti Susivienijime ir neturi būti jokios kitos priežasties nariams susipykti ir pyktis ilgą laiką. Susierzėjęs, užpyktis koki kiekvienas žmogus, bet toks užpykimas tarp brolių turi praėti ne ilgai kaip į pusę valandos. Po to broliai turi atsiprašyti vienas kito ir apie užpykimą užmiršti. Augindamas savyje ir platindamas tarp kitų savo pyktį, narys nusideda prieš save ir prieš savo organizaciją, kurios tikslas yra broliškumą skleisti ir gilinti. Man labai smagu buvo jaustis, kad tarp pittsburgiečių SLA brolių ir seserų jokie pykčiai nėra auginami. Jie visi elgėsi, jautėsi ir linksminosi kaip tikri broliai ir seserys. Jų surengtas naujų narių įveždinimo pokylis buvo tikra broliškumo šventė.

Išpudingas buvo naujų narių maršas, su kuriuo prasidėjo įveždinimo ceremonija. Vienas po kito jųėjo ilga vilkstė, gal arti simto. Tai daugiausia buvo jauni vyrai ir jaunos moterys. Jų veiduose matyt buvo sudomėjimas ir rintis. Sustoję eilėmis scenoje, jie sudarė gražų burį ir sukėlė džiaugsmą senųjų narių krutinėse. Tai musy gyvenimo tąsa, tai musy ateitis. Su visu atsidėjimu jie klausėsi pasveikinimo žodžių. Jų akys žvilgėjo. Jiems gulė į širdis broliškumo palaima, o savo sąmonėn jie godžiai sėmė fraternalės dorovės kibirkštis, atsidėdijimą neapykantos, pavydo ir tinginio, pasiryžimą būti meilingais, žmoniškais, darbščiais ir naudingais sau, savo organizacijai, savo kraštui ir žmoniai. Jie tapo musy broliais ir seserimis, suprasdami kaip daug tas reiskia ir kaip daug daugiau tas galės reikšti, kuomet visi mes savo brolybės pažadus vis uoliau pildysime. Aš jaučiausi laimingu pašauktas įteikti kiekvienam jų po Susivienijimo ženklelį ir kiekvienam jų norėjau glauti prie savo širdies. Aš žinau, kad jie visuomet brangins tą ženklelį, visuomet atsimindami ką jis reiskia.

Iveždinti, naujieji nariai susėdo prie stalių su senaisiais nariais bendrai valgyti skanios vakarienės, kurią parupino seserys pittsburgietės, seserei Količienei vadovaujant. Darbščios jaunuolės visiems smagiai patarnavo. Ne viena jų turėjo Susivienijimo ženklelį, kaip nauja narė. Brolis Dargis pirminkavo trumpai programai. Brolis Mažukna pasakė gražią kalbą, sveikindamas naujus ir senus narius ir pasidžiaugdamas Susivienijimo augimu. Po vakarienės buvo daug kalbų, pašnekėsų, pasisveikinimų, džiaugsmo ir linksmybės.

Prieš dvyliką nakties burys brolių ir seserų išlydėjo mane į geležinkelio stotį. Vaziuodamas traukiniu ilgai negalėjau užmigt. Mano akyse vis stovėjo tas simtas jaunų vyrų ir moterų, kurie tapo mano broliais. Prie to simto mano vaidentuvėje jungėsi kiti simtai, kiti tukstančiai — ir augo didelė morale lietuvių galybė.

KL. J.

Apie dro Petrikos Knygą - Pereito Karo Vaizdelis = Poezija

Tautinio Atbudimo Pionieriai

Rašo
ST. JASILIONIS

AMERIKOS lietuviai seniau išleisdavo gana daug knygų. Jie ir patys skaitė jas ir siuntė į Lietuvą. Dabar — kiti laikai. Dabar Amerikos lietuviai pasitenkina leidimu ir skaitymu laikraščių. Knyga — jau retas pas juos svečias. Dar kokia nauja brošiūrėlė dienos klausimais pasirodo dažniau, o jau storesnė knyga — tik viena kita į metus.

Kurie dar tebeskaitome knygas, gana maloniai pasitikime iš spaudos išėjusią knygą „Lietuvių Tautinio Atbudimo Pionieriai“, parašytą Dr. Antano Petrikos, išleistą Amerikos Lietuvių Darbininkų Literatūros Draugijos. Taip, maloniai pasitikime, ir — sakysiu — neapsivylimė. Skaitėme ir džiaugėmės. Neužtenka pasakyti: džiaugėmės. Norisi sakyti ir kodėl džiaugėmės ir kaip tą džiaugsmą radome.

Kas gi yra lietuvių tautinio atbudimo pionieriai? Šioje knygoje parodoma septyni asmenys, įskaityti į tų pionierių būrį: Dr. Vincas Kudirka, Povilas Višinskis, Gabrielė Petkevičaitė-Bitė, Jonas Bilunas, Zemaite, Lazdynų Pelėda ir Satrijos Ragana. Aišku, tie asmenys, tai ne vieninteliai lietuvių tautinio atbudimo darbuotojai. Toje linkmėje dirbusių rasime daug daugiau. Be abejo, jie taipgi nebus užmiršti. Į vieną apriboto didžio knygos nesuimsi visko, nenušviesi viso to atbudimo laikotarpio.

Džiaugiamės gavę progos smulkmeningiau pažinti tą septynetą asmenų, pažinti tą gaidynę, kurioje jie gyveno, pažinti jų ryžtingumą, taip sakant, eiti prieš vėją, dirbti tuos darbus, už kuriuos grėšė vienokia ar kitokia bausmė. Be drovėjimosi galime prisipažinti, kad kai kurie iš tų septynių asmenų, vieniokių ar kitokių būdu, yra buvę mūsų kelrodžiai. Jų pažvalgos į gyvenimą, į tiesmą kelio progresui, dalinai nustatė ir daugelio mūsų pažvalgas. Ir todėl mes juos prisiminę ir arčiau pažinę — džiaugiamės.

Kalbant apie šią knygą, negalima iškęsti nepažvelgus į kiekvieną tų septynių asmenų atskirai.

Kas gi buvo tas Dr. Vincas Kudirka? Gi valstiečio sunus, ėjęs mokslą, pasiekęs gydytojo laipsnį ir... džiuvos paveiktas — numirė. Tiek pasakyti, žinoma, neužtenka. Neužteks dar ir to, jei pasakysim, kad jis parašė „Tautiška Giesmę“ (Lietuva Tėvynė Musų), kuri vėliau tapo lietuvių tautos himnu ir yra tebegiedama šiandien. Neužtenka pasakyti, kad jis parašė muziką apie Nemuno bangas.

Lietuvių tauta anais laikais buvo be-tėisė. Kas iš lietuvių gavo progos eiti mokslus, tas, dažnai, pasiekęs savo tikslą, nutolo nuo lietuvių. Retas profesionalas lietuvis apsigyveno Lietuvoje, o dar retesnis dryso prisiminti reikala būdinti lietuvi, kelti jį į dvasinį ir ekonominį poaukštį. Jaunas Kudirka irgi tik lenkuose matė gyvenimo prosvaites, o lietuviai jam buvo „chamai“. Ir nenuostabu, nes: „Nuo motinos, kuri mano nuomonėje buvo ideališka, niekad negirdėjau, kas ta Lietuva, kas lietuviai, gaivinimas Lietuvos ir tt. Negirdėjau to nei nuo motinės, nei nuo tėtį, nei nuo vienos moterišės iš mano kaimo ir visos apygardos“, sakosi Kudirka. Bet, nežiurint to, buvo tam tikras incidentalas momentas, kuris pakreipė Kudirkos mintijimą. Ir jis atsivertė. Atsivertęs, stėjo dirbti visa jėga, kad lietuvių tautą pabudintų, kad atnešus jai tautinio atgijimo diegus, kad pakėlus ją į tokį poaukštį, kuriame jis matė esant kitas tautas.

Tikslu siekimui reikėjo priemonių. Lietuvių tautiniam išbudimui reikėjo spaudos. Ir ve, Kudirka patampa uoliu darbuotoju toje srity. Dirba pats, organizuoja tam darbui kitus, rašo, gabena raštus į Prusus, iš ten — atspausdintus neša į Lietuvą skleistis. Pavoja! Tiek ir tiek jų! Reikia išmokyti apėti juos, — ir išmokstama ir dirbama net ligos paveiktam... kol pastirsta ranka belaukiant plunksnų...

„Į jo darbą įeina beveik visos to lai-

ko lietuvių gyvenimas. Ir kaip gyvai visa tai jis reaguoja, kaip jautriai atsiliepia! Savo pasirinktam darbui jis aukojo ne tik savo profesiją ir asmens laimę, bet sveikatą ir gyvybę. Kol lietuviai bus lietuviais, tol Vinco Kudirkos vardo jie neužmirš“, sako Dr. Petrika.

Povilas Višinskis — tai artimas Kudirkos bendradarbis, keletu metų jaunesnis. Jis pasiekęs aukštesnį mokslą ir atsisotęs kryžkelėje — apsisprendė liktis Lietuvoje ir savo trisus padėti kilti savo žmonėms. Jis tėvynę dirbo ir pats ir, dar daugiau, stengėsi surasti tikrų nuosirdžių darbuotojų kituose asmenyse; stengėsi padėti kilti talentams, pasirodžiusiems turint vienokius ar kitokius gabumus. Jis surado ir padėjo iškilti Zemaitei į žymią rašytoją. Jis padėjo Jovarui, Satrijos Ragana ir kt. Jis buvo tas asmuo, kuris drąsiai stovėjo už savo įsitikinimus, o jo įsitikinimai — plačios demokratybės keliais liuosutis lietuvių darbo liaudžiai nuo svetimų ir savų despotų, kovojant su visu tuo, kas tik pastoja kelią, nežiurint ar tai būtų „labai aukštai pastatyta upata, nors ji būtų Dievo patepta ir Dievo siusta valdyti žmonės“. Jis savo nuosirdumu ir idėjinu tvirtumu užsiplėnė pagarbą ne tik nuo draugų, bet ir nuo priešių.

Kas gi nežino Zemaite vardo? Pradėję skaityti lietuviškus raštus, daugelis iš mūsų matėme jos vardą pasirašytą po įvairiais gyvenimo vaizdeliais. Ji Višinskio atrasta ir prikalbėta, pradėjo rašyti tokiame savo gyvenimo amžiuje (apie 45 metų senumo), kada daugelis iš mūsų dažnai drystame nusiskusti senatvę... Ji įsitraukusi į bundančio lietuvių gyvenimo sukurius, dirbo ne tik kaip rašytoja, bet ir plataus visuomeninio darbo veikėja.

„Laužiant pirmuosius ledus realistiškos lietuvių literatūros, Zemaitei teko turėti reikalo su aplinkiniais reiškiniais, gyvenimo faktais. Tuos visus reiškinis ji rupestingai žymėjo, grupavo, ligi galų gale jie, perėję per kurybinę rašytojos prizmę, virto stipriais, gyvais judančio gyvenimo paveikslais. Tie paveikslai duoda mums meniškai sukurta natūralų, gyvą sodžį, su jo žiauriais, stačiokiškais išsireiškiniais, kokio iki šiol nė vienas rašytojas nėra davęs“, sako rašytojas Michailaitis-Putinas.

Mes, Amerikos lietuviai asmeniškai matėme Zemaite pereito karo metu, kuomet ji su Bulotais važinėjo po lietuvių kolonijas ir rinko aukas miterotos Lietuvos gyventojų šelpimui. Jei mes ne visi turėjome progos pažinti jos asmenybę ir darbą bent kiek smulkiau, tai dabar turime progą pažinti ją šioj knygoj.

O verta ją pažinti, nes ji buvo darbuotoja ne garbės tikslais, o įsitikinimais — idealais vedina. Prieš jos asmens pagerbimą — progoje jos 70 metų amžiaus sukaktį paminėti ir pasitikti išėjusią iš kalėjimo, kuriame ji atbuvo baudą už idėjiną „Lietuvos žiniose“ valdžios cenzoriui nepatinkamo straipsnio — ji net aštriai pasipriešino, kai sužinojo. Dagirdus, kad į tą jos jubiliejų yra pakviesta G. Petkevičaitė, ji jai rašė: „...sėdėk ramiausiai namie; jei kito reikalo neturi, tai nelaidyk skatikų ant kelio dykai, nes aš to jubiliejaus nepriimu. O jei manęs neklausys, tai tą dieną tikrai susirgsiu, su lova manęs nenėš. Juokai tik svieto! Kraujas liejasi, ašaros plūsta, o čia žmonės dykaduoniai užsiima tokiais kvailais niekais. Dabar ir laikas kokioms tai iškiloms, linksmybėms! Tegul verčiau užsiima rimtesniu darbu, tegul šluosto ašaras vargdienių, likusių be pastogių ir karnio duonos...“

Gabrielė Petkevičaitė — tai nuosirdi visuomenininkė, plataus darbo dirbėja, švietėja, rašytoja. Ji savo darbas buvo glaudžiai susijusi su asmenimis šioje knygoje įtrauktais ir su visa plačia demokratine kryptin palinkusia Lietuvos šviesunią. Ji tebegyvena. Nors jau pasiekusi senyvo amžiaus, o dar nerezignavo nuo visuomeninės veiklos.

Savo veiklos atsiminimus ir savo stebėjimus į gyvenimą ji yra surašiusi į

knygas: „Iš mūsų vargų ir kovų“, „Karo meto dienoraštis“ ir kt. Ji, tariant teris, tauri idėjininkė ir nepalenkiama vi-Dr. Petrikos žodžiais, „yra pareigos mosuomenininkė... Ji savo sielos skaitumu susilieja su liaudimi!“

Jonas Bilunas — buvo vienas tų asmenų, kuriais lietuvių tautinio atbudimo keliai yra nukloti; kuriuos ankstyva mirtis be pasigailėjimo skyniojo. Jis savo darbais paliko apie save gražią atmintį, o jo raštai yra įskirti lietuvių tautos klasiškon kurybon.

Satrijos Ragana (Marija Pečkauskaitė) ir Lazdynų Pelėda (Sofija Pšibiliauskaitė) taip pat, kaip ir Bilunas, kaip ir kiti, įsiamžino savo vardus į lietuvių tautinio atbudimo pionierių istorinį lapą.

Kareivio Sapnas

(Iš Pasaulinio Karo apysakos „Verpetai“)

JIE VĖL į naujus apkasus sulindo. Išaušo. Rytų regraty zara nublanko. Randonuojanti saulė dangaus skliautu pradėjo aukštyn lipti. Ramoka. Tik vienur-kitur arnota bumtelėjo. Vienur-kitur kulksoidžio monotoniška „melodija“ nutarskėjo. Iš žemės rukai kilo ir į klonelius slinko. Visa gamta pamažu iš nakties miego kėlėsi.

Prabaras*, D'Amacio*, ir Šmitas* stovėjo apkasuose ant sargybos. Prabaras, šautuvą prie peties prisidėjęs, ir rukuose paskendusią „Niekeno Žemę“ aky-liai taikė. Netoli priešo apkasų kaž kas sujudėjo. Iš Prabaro šautuvo mažas liepsnos liežuvis išsidriekė. Jį garsas pasekė ir „Niekeno Žemę“ nutarskėjo...

Šmitas į padangį žiūrėjo. Ten du lėktuvai skraidė. D'Amacio ant apkasų krašto pasirėmęs snuduriavo. Jo visas kunas tampėsi, rankos judėjo.

„Aš jums parodysiu! Aš jums!“ — lyg klajodamas murmėjo D'Amacio.

Pagaliau jis pasirėmė šautuvą ir pašoko.

„Jūs mano krašte jaunimo nežudy-site! Revoliucijos pas mane nesukelsite!“ — garsiai pradėjo šaukti D'Amacio. „Kas tau, D'Amacio?“ — prišokęs prie jo paklausė Prabaras.

„Karų mano krašte nebus! Aš!“ — kartojo D'Amacio.

„D'Amacio, tu turbut sapnuoji?! Išsiblaivyk!“ — ragino jį Prabaras.

D'Amacio pradėjo krapštytis akis.

„Kurgi mes esame?“ — paklausė.

„Purvinuose apkasuose — kurgi manai?“

„Kad jis kur sudegtų!“ — gerai prisikrapštes akis, nusikvatojo D'Amacio.

„Kas?“

„Sapnas.“

„O kagi tu sapnavai? Gal apie gardžius pietus — šinką su kiaušiniiais?“ — juokdamasis, klausinėjo Šmitas.

„Dar geriau...“

„Apie gatvėsšlavio darbą, savo meilų žę ir laimingą su ja gyvenimą?“

Pro jų galvas prašvilpė priešo lėktuvas. Visi tirtelėjo ir atsitupė.

D'Amacio papasakojo.

„Sapnavau, kad mudu Prabarai buvome prezidentais. Aš vieno krašto, o tu — kito.“

„Na, ha?!“

„Tikrai. Prezidentu mane išrinko todėl, kad aš kalbėjau už taiką. Išrinko didele balsų didžiūna. Susidariau savo vyriausybę ir prezidentavau. Išrodė, kad visi mano ministeriai karams priešingi. Todėl šaukėme karų panaikinimo konferencijas. Tarėmės pirmausia nusiginkluoti, o paskui visai karus panaikinti. Visi mano ministeriai man pritarrė. Tik karo ministeris tikrą vėlniavą kėlė. Jis buvo karingas, kaip kasžinkas. „Be karų negalima apsieiti!“ — šaukė jis.“

„Išvažiavo kartą mano karo ministeris į Tavo Prabarai kraštą pasižiūrėti. Važiudamas per gražius ir derlingus laukus, jis pastebėjo, kad ten viskas geriau, negu namie. Žmonių gyvenimas pas Prabarai laimingesnis. Užsidedė mano ministeris pavydu. O bevažiūojant, vėjas jam kapurę nuo galvos numetė, žala karvė ant jos užsistojo ir į žemę sumynė. Muša mano ministeris telegramą: „Pri-

Jų raštai rado sau vietos lietuvių literatūros skaitymų knygose.

Knygos autorius, Dr. Petrika, apibudinimui šių pionierių asmenybės, darbų ir jų gyventos gaidynės, naudojo labai plačią medžiagą, surinko daugelio žymių rašytojų atsiliepimus apie jų darbus, kurybos vertę ir tt. Dr. Petrika, sakosi, turėjęs smagumo tą medžiagą rinkti ir rašyti. Gi aš esu įsitikinęs, kad kiekvienas skaitytojas turės malonumą šią knygą skaitydamas.

Norint šią knygą įsigyti, galima kreiptis į leidėjus: 427 Lorimer St., Brooklyn, N. Y., o pasiskolinti ją galima iš Literatūros Draugijos narių, kurių randasi veik visose didesnėse lietuvių kolonijose.

Parašė
P. BAJORAS

versk Prabara mane atspirašyti! O, jei neatsiprašys — tuojau paskelbk jam karą!“ „Ką“, pamaniau, „čia Prabaras ar jo valstybė kalti del tos kepturės?“ Aš tą telegramą į gurbą ir baigta. Netrukus gatau antrą telegramą: „Prezidentas Prabaras pietums mane nepakvietė. Jis tuo mane įžeidė. Greičiau, paskelbk jam karą!“ Aš ir tą telegramą į gurbą.

„Sugrįžo jis namo. Įkaitęs, kaip kalama geležis. Spaudos atstovai jį apgulė. Jis, net perdėdamas, visko pripasakojo, kaip „nemandagiai“ su juo Prabaro krašte pasielgė. Tuomet spauda pradėjo ugningai rašyti: „Mūsų krašto garbė pažeminta! Mes tiems grubijonams turime karu atsilyginti!“ Ministerių kabinetas pasiūkė mane į savo susirinkimą. Jie tarėsi ir rengėsi Prabaro kraštui karą paskelbti. Aš jiems sakiau: „Vyrai! karą paskelbti nesunku, bet kas paskui? Paskui — jaunimo žudymas ir kankinimas. Karu paliestų kraštų naikinimas. Turto beprotiškas eikvojimas! Pagalvokite, vyrai!“ Bet visi ministeriai jau prieš mane. „Mes norime karo! Mes reikalaujame prezidento pasirašyti nutarimą karą paskelbti!“

„Na, kaipgi visa tai pasibaigė? Paskelbei man karą?“ — paklausė Prabaras.

„Ne! Ministerių patenkinimui jau buvau manęs karo paskelbimo nutarimą pasirašyti. Bet tuo tarpu atėjo pas mane tulas kaimietis su reikalais. Besikalbant, jis manęs paklausė: „Ar ponas prezidentas auginate kada nors vištas?“ „Ne. Bet kam toks keistas klausimas?“ „Paklausyk“, — sakė tas kaimietis. „Visoms kartais užėina noras perėti. Na, ir kai tula karštuolė užsimano ant kiaušinių sėdėti, tai jau sunku ją suvaldyti.“ „Bet visgi kaip nors suvaldai?“ „Taip. Kai tik gerai dėjusi višta perdaug užsikarščiuoja perėti — aš ją gerai išplaku dilgėmis, po to įmetu į tamsią kamara ir neduo du lesti kol tas karštis jai nepereina.“ „Gera idėja, broli piliet! Ačiū už užvedimą ant kelio! Aš pagalvosiu!“ — padėkojau tam savo piliečiui.

„Gavęs tokį supratimą, netrukus pasiūkau karo ministerį ir paklausiau: „Ar tu tikrai nori, kad už tavo garbės įžeidimą Prabaro valstybei paskelbčiau karą? Ar tau nebaisi, jei už tavo supuvusią kepturę ir garbę reiks tukstantis jaunimo išžudyti ir abudu kraštus į vargą įtraukti?“ „Netik noriu, bet ir reikalauju!“ — storžieviškai pasakė karo ministeris. „Gerai! Pasišnekėsime apie tai vėliau“, — pasakiau jam.

„Pasiūkau du stipriausius savo sargybinius ir paliepiu, kad jie ponui ministeriui numautų apatines ir, kirsdami į minkštąją, vis klausytų: „Ar tu dar vis nori karo? Ar tu dar vis nori karo?“

„Kada ministeriui minkštąją gerai iškapojo ir kada jis vis dar neatsisakė savo nusistatymatšaukti — liepiu jį įmesti į šaltąją ir laikyti kol karo paskelbimo iš manęs nereikalaus. Tai patį padariau ir su kitais ministeriais, kurie buvo linkę kariauti. Bet kai vidaus reikalų ministeriui atskaitėme dešimtis, tai jis pradėjo šaukti: „Aš prieš tave sukelsiu revoliuciją! Aš tave nuversiu nuo prezidento sosto!“ „Duokit jam dar daugiau! Pliktį jį kol neatsisakys karo!“ — raginau sargybinius. Tai sakydamas, taip susijaudinau, kad net pradėjau šaukti: „Aš jums parodysiu! Revoliucijos mano“

krašte nebus! Jūs karų neskelbsite! Mano brolių jaunuolių nežudysite! Aš jums parodysiu! Aš!“ Taip besaukdamas ir pabudau“.

„Kagi tavo piliečiai sakė, kai tu ministerius vieną paskui kito pliekė?“ — paklausė Prabaras.

„Dalis spaudos buvo prieš mane. Karo pabuklų gamintojai taipgi mane labai smerkė. Bet paprasti piliečiai rengėsi mane išrinkti amžinu prezidentu. Juk žinote — paprasti žmonės ka tik labiau sia ir nenori karų“.

„Žinai, D'Amacio — vykusį sapną tu sapnavai! Tai labai gera mintis! Aš dažnai panašiai pagalvoju. Vangeris“, kai buvo dar gyvas, irgi sakydavo: „Jei visų kraštų karų kėlėjus kas nors gerai nubaustų — jie daugiau rupintųsi apie geresnę žmonijos susitvarkymą, apie neapykantos ir pavydo išnaikinimą. O kai išnyktų neapykanta ir pavydas — išnyktų ir karai, nes nebūtų del ko kariauti“, — kalbėjo Prabaras.

Jam tai pasakius, per jų apkasus praužė keli priešo šoviniai. Netrukus prasi-dėjo tos dienos audra.

Mergužėlė vadinamai

(AŠ IR VOVERAITE)

Suvalgęs tavo akių obuolius, ateisiu į tavosios širdies lazdynus riešutauti; savo dvasios girioje prisavikęs nuobodulius, voveraitė — vardu: Meilė — taikysiuos pagauti!

E, tu, jaunyste, kaip vagos tos juodžemio žvilgančios, ateities sidabru prieš akis susiliejančios; vadinamos lupos — vyšnios tos dilgančios, svajos, kaip kasos tos — pintos ir skriejančios;

visi riešutaudami mes duk paklystame — gerai, kad lušnelę prie kremblio surandame, ir — nors iš pradžių gerai neįsivystame — su voveraite gyveniti ją sandomė!... Arėjus Vitkauskas.

Didžiam Ateinančiam — ir Tau

Atpalaidavęs ledą varžta, Tu Žemę Močią gaivini ir — ten, kur jos širdis yr karšta — gyvybės žiedus daigini.

Sutruks dar kelios trumpos dienos ir Žemė gyva atsistos, ir — bliks spalvomis gėlės vienos, ir auksu kitos suliepsnos...

Didus Pavasari, žengimą su mano širdžia Tu rishi, — ir ji jau pameta varžimą, ir dingsta jai naktis tamsi!

Jau dvasios panciai, sutruniję, po kojų Tau, Didus, nukris — ir suklestės skaiti lėlija džiaugsmų širdy, ir vers akis

balti ir rožiniai žiedeliai nuo sodo medžių, obelių... Matau, kas Žemę-gyvą kelia ir rengia Jai kelius gėlių!

Ir Tu, Mana Žiemos Svajone per ilgas speiguotas naktis, ateisi tais žiedais... Dejonę vien meilės plakimu širdis

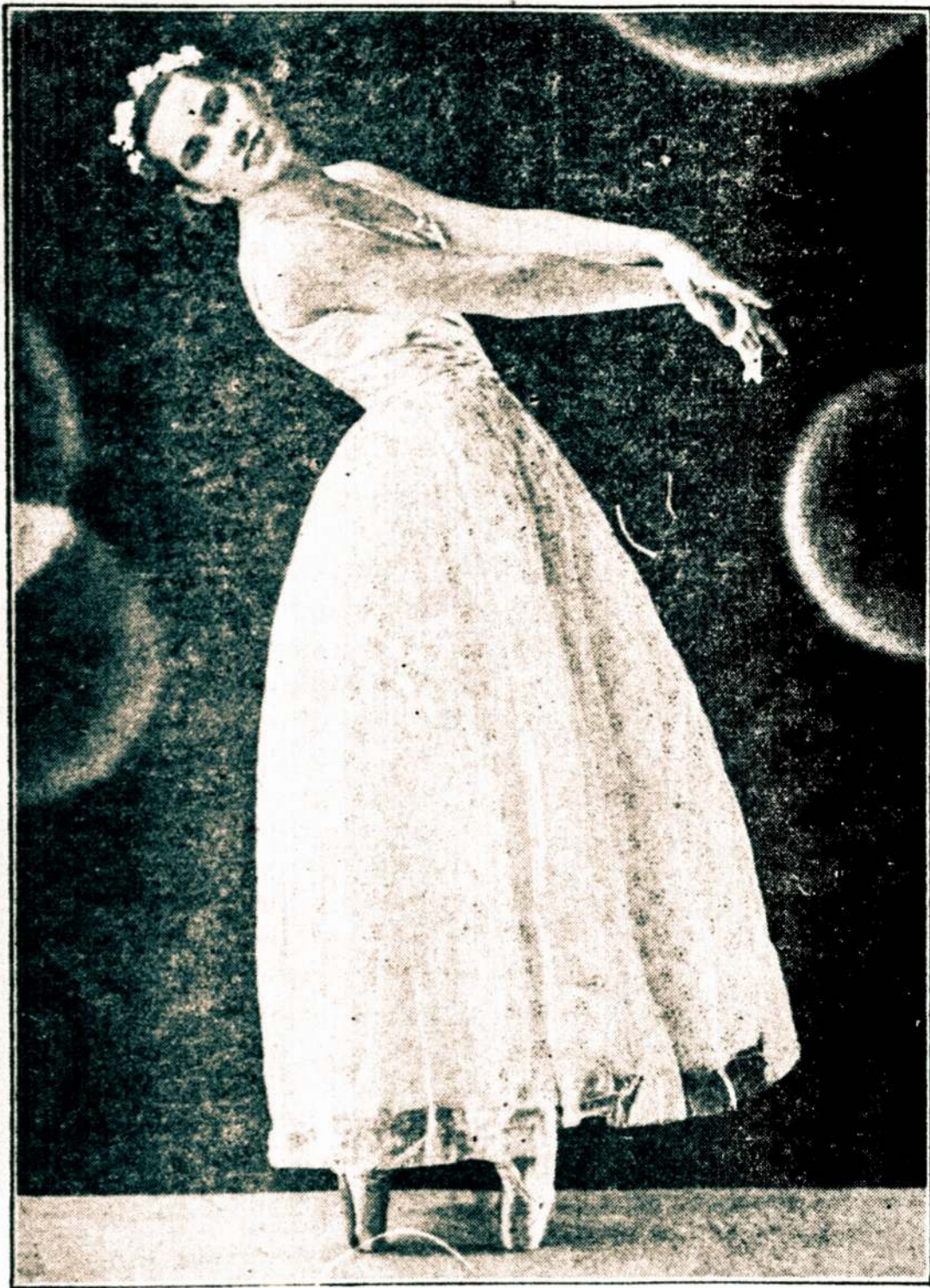
pakeis, — ir aš bučiuosiu Tavo kojas, ramos nuplautos, tarp gėlių; matysiu, kaip stebuklas gyvas stojis... O galvą puos žiedeliai obelių...

Didus Pavasari, sukėlęs gyvybės norus, Tu eini... Matau vien lankas, dangų, gėles — ir tarpe jų: šventykla įstabi.

Aš, ją aplankęs, nusilenksiu Gyvybei, Grožiui, Meile — Tau! Sielos gelmes aikštėn pradengsiu, — Pavasari gražus, dėkosiu vien tik Tau!... Arėjus Vitkauskas.

* Apysakos vyresnieji karžygiai.

Susivienijimo Reikalai ir Veikla

PANELE EUGENIJA MISCHUKAITĖ

Si jauna kolegijos studentė ir šauni baletų šokėja yra dar vienas talentas daugiau SLA 313 jaunuolių kuopoj, Chicagoje. Ją į SLA įrašė išdė E. Mikužaitė. Eugenijos motina p-nia Mischukaitienė yra sena darbuotoja SLA ir kitose organizacijose. Ji organizavo Jaunąją Birutę ir savo dukrele Eugeniją padarė nuolatine ir veiklia to jaunuolių grupės nare. Ten ji mokėsi lietuvių kalbos, dainuoti ir šokti. Vėliau šokių mokėsi pas ekspertus. Ir šokėja iš jos! Lengva, lanksti, vikri, gracinga. Ją šokant matysite SLA 313 ir 226 kuopų parengime lapkričio 12 d., J. Grigaičio svetainėje.

NARE.

Protokolas SLA pirmo apskrčio suvažiavimo

SLA pirmo apskrčio suvažiavimas įvyko rugsėjo 24 dieną, 1939 metų, Columbia Fire Company svetainėje, prie E. Lawton St., St. Clair, Pa.

1. Viršminėta dieną ir viršminėtoje vietoje, apskrčio pirmininkas gerb. V. Šmulkštis, sakdamas atitinkamą prakalbėlę, suvažiavimą atidaro 1:20 val. po pietų, kartu ragindamas delegatus pridurti savo mandatus jo paskirti komisijai, kuri susidėjo iš Antano Ramanausko iš Mahanoy City ir Josephine Grabauskiutės iš Minersville.

2. Kada čjo patikrinimas mandatų pirmininko pakviestas buvęs SLA prezidentas S. Gegužis, pasakė gražią prakalbėlę SLA ir abelo lietuvių gyvenimo reikalais. Jo kalbą palydėjo gausūs aplodismentai.

3. Pirmininkas pasiūlė suvažiavimui programą arba dienotvarkę, kuri buvo priimta vienbalsiai.

4. Mandatų komisija pranešė, kad suvažiavime dalyvauja še apskrčio valdybos nariai: pirm. V. Šmulkštis, iždin. J. Subačius, iždo glob. I. Petrušauskienė ir A. Ramanauskas, organizatoriai S. Gegužis ir A. J. Banišauskas. Nuo kuopų dalyvauja sekanti atstovai:

13 kp., Minersville, Pa.: P. Lileikis, M. Paukštaitis, J. Grabauskiutė, V. Adamavičius, A. Krauzas, A. Levonas, O. Labutienė, M. Sebastianienė, E. Sakalinskienė ir P. Sausanavičius;

23 kp., Shenandoah: J. K. Urbonas, A. Staniškis, V. Stanulionis, J. Kerevičius, A. Saukevičius, D. Vaikšnora, V. Markevičius ir J. Subačius;

164 kp., Frackville, Pa.: A. Zalenka, J. A. Kazlauskas, A. Vinickas, J. Povilaitis, J. Marcinkevičius ir Juškieienė;

187 kp., New Philadelphia: S. Kubilius, P. Raudonaitis, J. Janulaitis ir S. Bulota;

199 kp., Shaft: J. Mikelio-

nis ir V. Medelinskienė; 204 kp., Tamaqua: J. Stalgaitis, J. Matlauskas, T. Kvederas ir D. Laganavičius;

211 kp., Mahanoy City: V. Šerkšnys, A. Gegužienė, J. Želionis, V. Sandanavičius, A. Rėklaitis, K. Sandanavičienė ir U. Masienė;

290 kp., St. Clair: A. Tamulis ir J. Lidikas;

303 kp., Shenandoah: K. Bernatonis.

Tokiu būdu suvažiavime dalyvauja šeši apskrčio valdybos nariai ir 44 delegatai nuo 9 kuopų su pilnais balsais. Taipgi suvažiavime radosi gražūs būrelis svečių ir viešnių.

5. Kadangi iš priežasties ligos apskrčio sekretorė, F. Lukošūnienė, suvažiavime negalėjo dalyvauti, tai šio suvažiavimo sekretorium vienbalsiai buvo išrinktas S. Gegužis.

6. Skaitomas pereinio suvažiavimo protokolas, kurį skaito suvažiavimo sekretorius Gegužis. Po perskaitymo, protokolas priimtas vienbalsiai kaip užrašytas.

7. Apskrčio valdybos nariai išduoda savo raportus. Pirmininkas, V. Šmulkštis, savo raportą skaitė iš rašto. Jo raportas priimtas. Sekretorės, Lukošūnienės, raportą skaitė suvažiavimo sekretorius. Jos raportas priimtas. Iždininkas, Subačius, savo raporte pranešė šmulkmeniškai apie apskrčio įėjimą ir išėjimą. Jo raportas buvo priimtas. Iždo globėjai, I. Petrušauskienė ir A. Ramanauskas, pranešė, kad jie peržiūrėjo sekretorės ir iždininko knygas, rado viską tvarkoj ir patvirtino tą ką sekretorė su iždininku pranešė. Jų raportas priimtas. Organizatoriai, S. Gegužis, savo raportą išdavė žodžiu, pa- brėždamas, kad sulig jo gyvenimo aplinkybių jisai veikė viską ką galėjo. Jo raportas priimtas. A. J. Banišauskas, vienas iš apskrčio organizato-

rių ir šio rajono Pažangos Vajaus organizatorius, savo raportą pridavė raštu ir reikalavo, kad jo raportas būtų ištisai užrašytas į protokolą ir kad būtų patalpintas SLA organe Tėvynėje. Jo raportas buvo priimtas, kuris čionai yra žodis žodin cituojamas:

„Raportas Generalio Organizatoriaus aštunto distrikto

Gerbiamieji delegatai-delegatės ir pirmininkas. Raportavau aš pereinioje konferencijoje, Frackville, Pa., apie Generalio Organizatoriaus darbuotę, tai yra pirmo apskrčio S. L. A. ribose ir kuopų organizatorių veiklumą. Taj buvo darbas gražus ir labai naudingas Pažangos Vajaus sumanymas, kuris tęsiasi nuo 1 dienos spalio, 1938 metų iki 29 d. balandžio, šių metų.

„Pažangos Vajaus darbuotėje kuopų organizatoriai ir kiti veikėjai SLA savo darbštumu sukėlė žmonėse didelę simpatiją, nes visur girdėjosi kalbant apie SLA ir šitas Pažangos Vajaus sumanymas suteikė progos daugeliui mūsų brolių ir seserų panaudoti savo gabumus prirašant naujus narius į SLA.

„Kiek katroje kuopoje naujų narių prisirašė į SLA:

13 kuopa, Minersville, Pa. įsirašė 25, paėmė apsaugos

23 kuopa, Shenandoah, Pa. įsirašė 7, paėmė apsaugos

54 kuopa, McAdoo, Pa. įsirašė 6, paėmė apsaugos

56 kuopa, Penn. Pa. įsirašė 1, paėmė apsaugos

123 kuopa, Seltzer City, Pa. įsirašė 3, paėmė apsaugos

164 kuopa, Frackville, Pa. įsirašė 3, paėmė apsaugos

199 kuopa, Shaft, Pa. įsirašė 12, paėmė apsaugos

211 kuopa, Mahanoy City, Pa. įsirašė 13, paėmė apsaugos

241 kuopa, Kulpmont, Pa. įsirašė 2, paėmė apsaugos

290 kuopa, St. Clair, Pa. įsirašė 3, paėmė apsaugos

303 kuopa, Shenandoah, Pa. įsirašė 2, paėmė apsaugos

342 kuopa, Easton, Pa. įsirašė 20, paėmė apsaugos

230 kuopa, Wanamie, Pa. įsirašė 1, paėmė apsaugos

67 kuopa, Luzerne, Pa. įsirašė 2, paėmė apsaugos

Viso aštuntam diskrite, tai yra pirmam apskritį įsirašė 100 narių, paimdami apsaugos

44,950

„O per visas kuopas gal prisirašė naujų narių į SLA 1,315. Tai bus pasekmingiausias vėjus kiek mes turėjome.

„Baigdamas šį raportą, turiu ištarti širdingiausios padėkos žodį visiems organizatoriams ir organizatorėms už rimtą svarstymą Susivienijimo reikalų, suvažiavimą uždare.

15. Suvažiavimo uždarymas. Apie 4:40 val. po pietų suvažiavimo pirmsėdis, V. Šmulkštis, padėkojęs delegatams už rimtą svarstymą Susivienijimo reikalų, suvažiavimą uždare.

16. Mokėjimas bilų. Vienbalsiai nutarta apmokėti sekančias sąskaitas: Už svetainę \$4.00, sekretorei alga ir išlaidos \$9.30, iždininkui kelionė \$1.00, iždo globėjams kelionė \$2.00. Viso išmokėta \$16.30.

17. Rinkimas apskrčio valdybos. Visiems sutinkant, rinkimų balsavimai buvo atlikti viešai. Pirmininku išrinktas V. Šmulkštis, vice pirmininku A. Staniškis, sekretorium J. K. Urbonas, iždininku J. Subačius, iždo globėjais I. Petrušauskienė ir A. Ramanauskas, organizatoriai: S. Gegužis, A. J. Banišauskas ir D. Vaikšnora.

18. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

19. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

20. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

21. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

22. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

23. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

24. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

25. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

26. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

27. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

28. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

29. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

30. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

31. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

32. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

33. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

34. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

35. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

36. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

37. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

38. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

39. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

40. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

41. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

42. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

43. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

44. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

45. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

46. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

47. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

48. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

49. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

50. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

51. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

52. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

53. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

54. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

55. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

56. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

57. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

58. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

59. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

60. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

61. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

62. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

63. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

64. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

65. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

66. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

67. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

68. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

69. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

70. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

71. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

72. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

73. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

74. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

75. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

76. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

77. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

78. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

79. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

80. Skyrimas laiko ir vietos sekančiam apskrčio suvažiavimui. Didžiama balsų sekanti suvažiavimą nutarta laikyti Tamaqua, Pa., paskutinįjį sekančios kovo mėnesio, 1940 metais.

SLA tik už mėnesinę mokėsi, be įstojo. O kas bus ateinančio vajaus Generaliu Organizatorium, tai ateitis parodys. Bet aš dėl SLA gėrovės prašyčiau visų kuopų organizatorių ir veikėjų bei apskrčio valdybos, kad laike vajaus remtų pirmo apskrčio SLA Generalį Organizatorių, kad mūsų pirmas apskritis atsiektų aukštą garbę.

„Ačiū.

A. J. Banišauskas, 8 Distrikto Gen. Org., Mar Lin, Pa.

8. Pereito apskrčio suvažiavime išrinkta komisija, susidedanti iš A. Gegužienės, J. K. Urbono ir A. J. Banišausko, kuri buvo įgaliota parsitraukti iš New Yorko Pasaulinės Parodos Lietuvių Dienos Komiteto ženklelių arba sagučių ir pardavinėti juos apskrčio vardu ir padarytą už juos pelną pasiūsti Lietuvių Dienos Komitetui, savo raportą išdavė raštu ir pranešė, kad pardavė 104 ženklelius ir už juos pasiuntė Lietuvių Dienos Komiteto iždininkui, P. M. Barzilauskui, \$26.00. Taipgi perskaitė p. Barzilausko laišką, kur pasakyta, kad atskaitas priėmė ir rado viską tvarkoje. Šios komisijos raportas buvo priimtas.

9. Komisija, susidedanti iš J. K. Urbono ir A. J. Banišausko, kurią pereinias apskrčio suvažiavimas išrinko rūpintis steigimu SLA pirmo apskrčio ribose lietuviškų mokyklėlių, savo raporte pabrėžė, kad iki šio laiko mažai tegalėjo nuveikti. Šios komisijos raportas buvo priimtas ir ta pati komisija buvo palikta ant toliau tuo reikalu rūpintis.

10. Apskrčio pirmininkas, Šmulkštis, išdavė raportą iš pereinio apskrčio išvažiavimo, kuris įvyko pereiną vasarą Llevellyn Parke. Jisai pranešė, kad iš priežasties nepastovaus oro nedaug žmonių išvažiavime lankėsi, todėl ir pelno liko tikslai \$9.00. Jo raportas buvo priimtas.

11. SLA 204 kuopa įneša ir reikalauja, kad visų prie apskrčio prigulinių kuopų skaičius narių būtų užkorduotas apskrčio knygoje ir pranešta apskrčio suvažiavimams, kad visi žinotų kiek kuri kuopa turi narių. Po apsvarstymo šitas įnešimas ir reikalavimas buvo priimtas.

12. Mokėjimas bilų. Vienbalsiai nutarta apmokėti sekančias sąskaitas: Už svetainę \$4.00, sekretorei alga ir išlaidos \$9.30, iždininkui kelionė \$1.00, iždo globėj

Mūsų Korespondentai Apie Bendrą Lietuvį Veiklą Amerikoje

Ką yra nuveikusi Amerikoje gimusi lietuvaitė

Ona Zilinskaitė-Aksomaitienė

Ona Zilinskaitė-Aksomaitienė yra gimusi Plymouth, Pa., spalio mėnesį. Jos motina buvo Petronėlė Šaipaitytė gimusi Naumiesčio par. Suvalkų rėdyboje. Tėvas — Motiejus Zilinskas, gimes Vilkavišky, Suvalkų rėd. Jis mokytojas kalbų ir buvo laisvadaras, taipgi ir knygnešis. Amerikoje atvyko 52 metai atgal. Tėvas užmūstas anglakasykloje, o motina vedė su Želioniu. Ona Zilinskaitė-Aksomaitienė yra krikščionė, lietuvų patrioto kun. A. Burbos.

Su tėveliais Ona teko gy-

venti šiuose miestuose: Plymouth, Kingston, Pittston, Wilkes Barre, Luzerne, Miluke, Scranton, Pa., Chicago ir Springfield, Ill. ir pagaliau per 24 metus Detroit, Mich.

Chicagoje gyvendama, lankė Sv. Jurgio parapijos mokyklą, buvo Lithuanian Clubs Association vice pirm., dirbo Hillamno departamentinėje krautuvių ir dalyvavo Birutės ir Sv. Jurgio par. choruose, kur vaidino svarbias roles. Gyvendama Springfield, Ill., darbovo suorganizavime lietuvų parapijos ir išteigime lietuvų

Ona Zilinskaitė, tautiškuose rubuose, kai dalyvavo Birutės Choro, Chicagoje, 1912 metais.

bažnyčios ir taipgi dalyvavo chore. Detroito gyvendama, studijavo žurnalistiką Mary Grove College, dirbo prie Real Estate ir pardavinėjo žemes lietuviams. Taipgi dirbo pašte kaip sekretorė ir J. S. Hudson departamentinėje krautuvių vieno skyriaus vedėja. Čia laimėjo prizą kaip geriausia pardavėja. O kuomet Henry Ford paskelbė mokėsią po \$5 per dieną, tai ji parašė šimtus laišku del lietuvių, prašančių tenai darbo. Už tą laišku rašymą nieko neėmė ir dar pridėjo savo krasos ženklelius. Tokiu jos pasidarbavimu net pats Henry Ford stebėjasi.

Rugsėjo 23—24 dd., 1936 m. ir rugs. 29—30 dd., 1937 m. Detroito įvyko amerikiečių moterų spaudos konferencija. Čia Ona dalyvavo kaip atstovė Detroit Federation of Women's Club. Detroito rugsėjo mėn., 1937 m. dalyvavo filatelistų konferencijoje.

Ji yra gavusi padėkos laišku ir prizų už savo veikimą. Jai laiškuais dėkojo Mich. valstijos sekretorius ir Mich. valstijos parodos komisierius už surėngimą lietuvų rankdarbių parodos tos valstijos parodoje. Ten ji gavo tris prizus — raudoną, baltą ir mėlyną juostas ir pinigų. Yra gavusi padėkos laišku iš knygynų už dovanotas knygas.

Jau sukako 25 metai, kai Ona Zilinskaitė-Aksomaitienė dirba literatūros, spaudos ir visuomenės darbu. Savo raštuose ji kelia lietuvių vardą tarpe amerikų ir lietuvių.

samone tarpe lietuvių. Jos raštus talpino ir talpina šie laikraščiai: Lietuva, Katalikas, Draugas, Dirva, Garsas, Darbininkas, Amerika, Naujienos, Amerikos Lietuvis, Vėnybė, Tėvynė, Moterų Dirva, Lietuvių Žinios ir Lietuvoje — Naujoji Vaidelutė ir Moteris. Pasirašo: Detroito Ziedas, Sąjungos Ziedas, Korespondentė, Rep. ir tt. Ji platina nemažai lietuviškų laikraščių. Jos pareikšas yra tilpės amerikų laikraščiuose: Detroit News, Times, Free Press, The Detroit News. Pirmą syk jos pareikšas tilpo 1914 metais už pasidarbavimą tiems laikraščiams.

Ona Zilinskaitė iškėlė už Antano Aksomaitio liepos 11 d., 1920 m. Augina sunę Edward Elmer, kuris yra 18 metų amžiaus ir lanko University of Detroit.

Tai gražus čia gimusios lietuvaitės pasidarbavimas del lietuvių ir bendrai žmonijos labo.

Draugas.

Hartford, Conn.

Draugis masinis susirinkimas

Su atvadavimu mūsų sostinės Vilniaus miesto veiklės V. V. S. skyrius per 8 metus, dabar nebeturi jokios reikšmės veikti toliau po tuo pačiu vardu. Todel mūsų skyrius savo paskutiniame susirinkime nutarė suaukti visų Hartfordo draugijų ir klubų pirmininkus ir jų atstovus sueti į masinį susirinkimą.

kuriame galėtume aptarti mūsų V. V. Sąjungos reikalus, o podraug ir Vilniaus atgavimo reikalą, kaip būtų geriausia pagelbėti nuvargusiems lietuviams vilniečiams ir pačio miesto atstatymui.

Susirinkimas įvyko spalio 22 d., Lietuvių mokyklos kambary, po pietų. Į susirinkimą atsilankė gana didelis skaičius atstovų ir pirmininkų nno šių draugijų: Sv. Jono Dr-ja, L. A. U. P. N. Kliubas, SLA 124 kp., D. L. K. Vytauto Dr-ja, Lietuvių Legionierių F. Sabonio 7 postas, Sv. Juozapo Dr-ja, Sunų ir Dukterų Dr-ja, Sv. Elzbiotos Dr-ja, Moterų Sąjungos 17 kp., SLRKA 89 kp., Gyvo Ražančiaus Dr-ja, L. D. Sąjungos 6 kp., Moterų rėmėjų postas 7, L. L. D. 79 kp., Vydžių kuopa, Sv. Trejybės Vyrų Kliubas, Marijos Vaikelių Dr-ja ir Moterų Gilda.

Visi susirinkę išdiskusavo ir nutarė, kad V. V. Sąjungos vardas būtų pakeistas kitu. Nutarta, kad visai panaikinti jos idėjų ir veikimo negalima. Turime tęsti darbą toliau, tik kitoje formoje, sušelpiant nuvargusiems vilniečiams ir atstatant Vilniaus miestą. Mūsų skyrius stengsis kiek išgalėdamas siūsti pagalbą Lietuvai šiame darbe.

Buvo padarytas įnešimas, kad V. V. Sąjungos vardas būtų pakeistas, pavadinant Vilniaus Fondas. (Žinoma, šis pavadinimas gal bus tik laikinas. Kuomet viskas susitvarkys ir sužinosime viską, tuomet gal pakeisime kitokią vardu.)

Taipgi buvo nutarta surengti Vilniaus atgavimo paminėjimą ir užbaigimą V. V. Sąjungos 8 metų gražaus darbo, o paskiaus pradėdant naują darbą Vilniaus Fondo.

Nutarta pakviesti kalbėtojai Lietuvos konsulą J. Budrį ir kiti. Programas susidės iš dainų, deklamacijų ir muzikos. Tas masinis paminėjimas įvyks lapkričio 12 d., Lietuvių mokyklos svetainėje. Komisija šiam darui paskirta iš buvusios V. V. Sąjungos penkių asmenų, ir prie jų dar buvo darinkta 5 asmenys, kurie visi susirinkę visą darbą atliks ir praneš per spaudą.

Buvo gražu matyti susijusių žmonių visokių pažiūrų, kur visi išvieno apdiskusavo šių dienų reikalus ir suėjo į bendrą darbą dirbti del lietuvių. Linkėtina, kad šis pirmas susirinkimas nebutų paskutinis, ir kad vietoje mūsų visokių partiviškų užgauliojimų ir neapykantos prieš vieni kitus, suėję vienan burin paviškai. Ypač tokiais momentais rodytume broliškai ir lietuviškai kaip dabar reikėtų visiems susieti į vieną vienetą ir parodyti pasauliui, kad Amerikos lietuviai moka mylėti savo seną tėvynę, moka dirbti del jos nepriklausomybės ir pagelbėti broliams lietuviams ištiestiems nelaimių Europoje.

A. Sabeika.

New York, N. Y.

Spaudos atstovai pas konsulatą

Spalio 27 d. 12 val. Lietuvos generalis Konsulas J. Budrys sukvietė į konsulatą Amerikos spaudo atstovus. Kvietimą priėmė ir atsilankė atstovai: Assoc. Press, International News Service, N. Y. Times, Herald Tribune, Sun, Worl Telegram, Daily Forward, Jewish Morning Journal ir Jewish Daily Forward. Iš viso atvyko 14 asmenų. Pasikalbėjimas užtruko apie pusantros valandos, kuriame generalis išdėstė ką Lietuva naujai atgavo, o svarbiausia apie prigludimą didelio skaičiaus pabėgėlių, kurie reika-

lingi skubios paramos. Daugybė atbėgo be žimos drabužių ir jokio turto, "kaip stovi". Nors Lietuvos vyriausybė ir visuomenė gausiai aukoja ir lietuviai jau iš senų senovės pasižymi vaišingumu ir padeda žmonėms nelaimėje, tačiau mūsų kraštas, ir pats ualintas per Pasaulinį Karą, negali prilygti turtingiems kraštams, tad jei tie turtingesni ir nenukentėję nuo karo kraštai kreipiasi paramos, tad ir mes tikimės visų pagelbos, o mes žadame visokeriopą kooperaciją tikslingam šelpimui.

Jau tą pačią dieną Sun, o kitos dienos N. Y. Times, Herald Tribune ir kiti parašė apie tą pasikalbėjimą. Žinoma, plačiausiai aprašė žydų spaudo, kviesdama pagelbėti, kas savaime suprantama, nes daugumas pabėgėlių yra jų tautiečiai.

G. K.

Waterbury, Conn.

Lietuvių Vaizbos Buto išvažiavimas pavyko

Spalio 8 d., Krugelio uky įvyko didelis Lietuvių Vaizbos Buto išvažiavimas. To išvažiavimo surengime daugiausia darbovo Dr. Colney ir Mrs. Colney. Taipgi darbovo ir pp. Krugeliai. Pietų buvo surengti 3 val. Pokilis buvo gana skaitlingas. Dalyvavo apie 130 svečių. Jų tarpe matėsi keli žymūs asmenys iš kitų miestų ir keli kitataučiai. Pasakyta gana gražių kalbų ir naudingų patarimų apie biznį ir tautos labą.

Ištikrųjų, ta diena Waterburio lietuviams buvo nepaprasta, nes parengimas buvo tikrai lietuviškas, draugiškas ir žmogus jautėsi budamas tarpe savo žmonių lietuvių, savo tautos mylėtojų. Visi dalyviai tuo parengimu buvo pilnai patenkinti.

M. Digimienė.

Raudonasis Kryžius šelpia Lenkijos pabėgėlius

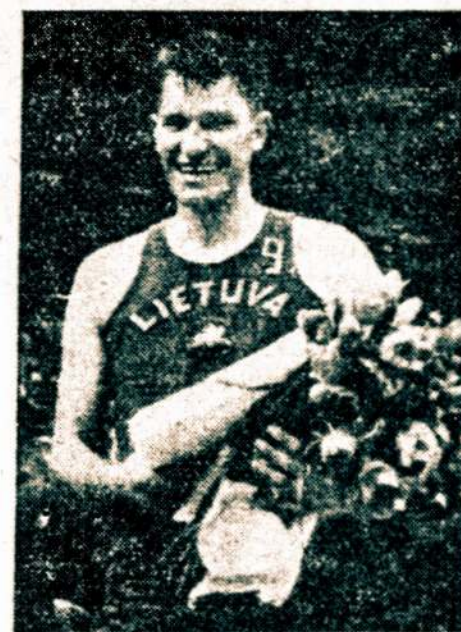
Neseniai Raudonojo Kryžiaus skyrius New Yorke gavo atsišaukimą iš Europos, kad reikia \$25,000 šelpimui lenkų, kurie yra pabėgę į sveitimas šalis. Pinigai pasiūsti į Raudonojo Kryžiaus nacionalę buveinę Šveicarijoje.

Tarptautinis Raudonasis Kryžius atsiuntė kabelį vietiniams šio krašto Raudonojo Kryžiaus skyriams, prašydamas pagelbos po to, kai gavo atsišaukimus iš Rumanijos, Latvijos ir Lietuvos, kur Lenkijos pabėgėlių daug sugužėjo į kuriems reikalinga finansinė parama. Internacionalis komitetas ir Raudonojo Kryžiaus Lyga turi savo atstovus tuose kraštuose.

Pirmieji pranešimai parodė, kad didžiausia pagalba reikalinga Rumanijoje, kur esą apie 23,000 Lenkijos pabėgėlių, iš kurių 6,000 yra civiliai gyventojai ir kurių likimas priklauso vien nuo Raudonojo Kryžiaus pagelbos. Vengrijoje esą apie 25,000 Lenkijos pabėgėlių visokios kategorijos žmonių ir jiems reikalingi medikamentai. Lietuvoje esą 11,000 pabėgėlių. Jiems reikia maisto, rūbų ir medikamentų.

Amerikos Raudonojo Kryžiaus skyrius New Yorke, kaip minėta, pasiuntė \$25,000 tam reikalui. Tie pinigai buvo pirmiau paskirti Suv. Valstijose praleistų medikamentams ir ligoninių visokiems reikmenims. Šiuo tarpu Amerikos Raudonasis Kryžius savo atstovų, drabužių ir kitų reikmenų į Europą nesiunčia del to, kad bloga transportacija.

Pranas Lubinas sugrįžo iš Lietuvos

Pranas Lubinas

Spalio 24 dieną, Švedų Lapkričio 24 dieną, Švedų Linijos laivu Drottningholm, iš Lietuvos sugrįžo Pranas Lubinas su savo žmona. Lietuvoje jiedu išgyveno pusantų metų. Pranas Lubinas, kaip sportininkas, Lietuvoje buvo sporto instruktorium Lietuvos krepšinio rinkinei ir policijos aukštojo sporto mokykloje. Jo pastangomis buvo prirengtas Lietuvos rinktinės krepšinio jautkas, kuriame ir jis pats dalyvavo, ir kuris tai jautkas laimėjo Europos krepšinio trečias pirmenybes, įvykusias Kaune gegužio 21—28 dienomis, šiais metais. Tas pats jautkas 1937 metais ir goje laimėjo pirmąsias Europos krepšinio pirmenybes ir tas jautkas 1936 metais taipgi buvo Lubino mokinamas.

Kaip Pranui, taip ir jo žmonei Lietuva labai patiko. Jiedu lankėsi Vilniuje ir kituose Lietuvos miestuose. Idomu pažymėti tai, kad ponias Lubinienė yra Amerikoje gimusi vokieitaitė, bet pagyvenusi Lietuvoje pusantrų metų lietuviškai jau kalba kaip tikra lietuvaitė. Pranas irgi daug geriau pramokęs lietuviškai kalbėti.

Pabuvoję New Yorke pusantros savaitės, pp. Lubinai čia nusipirktu automobiliu vyksta į Los Angeles, kur jau daug metų gyvena Prano tėvelis Kazys Lubinas, senas S. L. A. darbuotojas. Pakeliui jie žada užsukti į keletą didesnių miestų, o ypatingai į Wichita, Kansas, kur gyvena p. Lubinienės tėveliai. Los Angeles Pranas Lubinas per pusantų metų lankys universitetą užbaigimui teisių mokslo ir liuoslaikiu dirbs 20-th Century judžių studijose. Baigęs mokslą, jis tikisi dar vykti į Lietuvą ir testuoti toliau sportininkystės darbą. Abu Lubinai yra malonūs ir širdingi žmonės.

LIETUVA

Keliaukite vikingų laivais

Per Gothenburgą, Švediją

Laivų išplaukimų tvarkaraštis ir laivakorčių kainos suteikia namo nemokamai. Kreipkitės į mūsų autorizuotus agentus ar bent kurių mūsų raštine.

Tamstos kelionė niekas nepatarnaus geriau prisiengti, kaip Tamstos vietinis laivakorčių agentas.

SWEDISH AMERICAN LINE
4 West 51-st St., New York, N. Y.

Nepaprastas Palengvinimas Reumatikų Skausmų

Nekentėkite bereikalingai raumenų skaudėjimų. Tūkstančiai žmonių pasiekė nepaprastą palengvinimą reumatikų skausmų, strėnų raumenų skaudėjimų, išsinarinimų ir šiaip raumenų skaudėjimų vien išsitrindami su Pain-Expelleriu. Šis sensacingas limitas ūmai suteikia laukiamą palengvinimą. Virš 17 milijonų bonkučių jau išparduota. Todėl nedideliomis nusipirkite ir jūs bonkute Pain-Expellerio. Reikalaukite Pain-Expellerio su inkaru ant dėžutės.

PAŽYMĖJIMAI IS REDAKCIJOS KREPSIO

ŠI MĖNESI daugelis S. L. A. kuopų atliko Pildomosios Tarybos nominacijas. Kurios to nepadarė šie mėnesį — turės padaryti gruodžio mėnesį. Bet Pennsylvanijos valstijos kuopos Centro kėlimo balsavimus TURI atlikti šie mėnesį.

LIETUVAI gavus Vilnių, tarp Amerikos lietuvių eina daug ginčų. Vieni mano, kad Lietuva mažiau gavo, negu neteko. Kiti sako: "Vistik Vilnius jau Lietuvos. O kas bus toliau — pagyvenus pamatysime. Juk karas dar nepasibaigė. Po karo bus dar daugiau dalinimų. Laikę tu dalinimų Lietuvą gali gauti daugiau, negu Stalinai jau davė".

VILNIAUS lietuviams reikalinga pagalba. Jos suteikti neatsisakys kognas susipratęs lietuvis. Lietuvos žydai Amerikoje turi federaciją, prie kurios priklauso apie 2,000 įvairių Lietuvos žydų draugijų. Ta federacija neseniai New Yorke turėjo konferenciją. Dalyvavo apie 1,000 delegatų. Konferencijai buvo svarstoma Lietuvos žydų reikalai. Nutarta Kaune išteigti amatų mokyklą žydams. Tam reikalui jau renkami pinigai. Nutarta Vilniaus žydams surinkti 100,000 dolerių. Paukauta šiek-tiek ir bendriems Vilniaus reikalams. Konferencijoje ant prezidiumo stalo pylėsi čekiai ir pinigai. Tai mums pavyzdys.

KURIOS kuopos dar neįsikišo organizatoriai Antarajam Pažangos Vajui, prašomos tai padaryti sekančiame kuopos susirinkime. Vojaus darbas jau eina. O kas anksčiau pradės — tas daugiau laimės.

TOLEDO, OHIO, yra nemažas ir gražus miestas. Ten gyvena gerokas burys ir mūsų brolių ir seserų. Ten yra ir SLA 193 kuopa. Bet veik-

mas pas Toledo lietuvių mažas. Daugelis tenatinių lietuvių dar nežino kas jie yra. O taip yra todėl, kad Toledoje nėra lietuvių inteligentijos. Gerai būtų, jei koks nors gabus organizatorius iš Clevelando ar kitos artimos kolonijos pasuktų į Toledo ir padėtų broliui J. Sutkui mūsų Susivienijimo evangeliją skelbti.

J CENTRA jau atskrido pirmosios kregždės. Tai burys tų brolių ir seserų, kurie ir kunios pareikšė noro laike Antrojo Pažangos Vajaus prie SLA prisirašyti:

- 66 kp., Ansonia, Conn. A. Pottebecker;
- 194 kp., Roxbury, Mass. G. Kastant, F. Minialga;
- 143 kp., W. Scranton, Pa. K. Kazokas;
- 198 kp., Akron, Ohio J. Navickas;
- 246 kp., Plymouth, Pa. A. Gaidžiūnas;
- 260 kp., Chicago, Ill. A. Tarwaynis;
- 352 kp., Detroit, Mich. F. Dunaski, A. Zigmant;
- 178 kp., Chicago, Ill. F. Daniels;
- 51 kp., Bridgeport, Conn. P. Gecewich;
- 126 kp., New York, N. Y. O. Palmer;
- 192 kp., New Kensington, Pa. M. Dabulis;
- 287 kp., Brooklyn, N. Y. J. Kubilius;
- 143 kp., W. Scranton, Pa. F. Siliunas;
- 352 kp., Detroit, Mich. H. Bartkus;
- 50 kp., Binghamton, N. Y. E. Lynu;
- 16 kp., Ambridge, Pa. F. Kinderis;
- 1 kp., Edwardsville, Pa. J. Matulavage;
- 370 kp., Philadelphia, Pa. L. Špokas.

GRAŽIOJI SLA evangelija dabar jau skamba visoje Dėdės Samo žemėje. Daug jos žodžių prigis mūsų brolių ir seserų širdyse. Po Antrojo Pažangos Vajaus daug tų brolių bus laimingi. Jie priklausys prie mūsų didelių brolių, kuri nelaimėje kiekvienam ištiesia pagelbos ranką.

GRUODŽIO mėnesio susirinkimuose kuopos rinks valdybas sekantiems metams. Gerai būtų, kad senesnieji veikėjų pasistengtų ir tas vietas kodaugiau jaunimo įtraukti.

"PANELE" Ilaja Dungaite Redakcijos Krepšiui prisiuntė šiuodu eilėraščių:

Tėvynę aš uoliai skaitau "Ehė!" — suaukti papratau, Vardydamas skubiai lakštus: "Yra čia straipsnis įdomus..." Nekarta — taip jau papratau — "Ehė!" — suauku, kai skaitau. (Perskaityk, pirmąsias raides žemyn.)

Kai pasileidus tulžis, meluoti nori "per akis", kai piktą yra ant kaimyno, — išviso truksta jausmo gryno — o, mylimas korespondente, buk išmintingas — buk prude, Tėvynėi nieko nerašyk: atsikvošėk, pasitaisyk, ir kai džiaugsmu suplaks širdis,

graužumą pamatys akis, tada prisidės plunksnų siek — korespondenciją supliek!

JAUNIMU mes neužilgo, o gal ir labai greit, pradėsime rupintis. Dar nežinome kaip, bet mes rupinsimės. Gal mums pats jaunimas pasakys kaip rupintis. To mes laukėm ir dar nesulaukėm. Gal ir mes patys (senimas) ką nors išgalvosime — vietoj tuščių kalbų.

JAUNUOLIŲ Komisijos narys V. Bukšaitis prabilo (bet ne per Tėvynę) sakydamas,

kad jo komisija nieko nereikia, ir reikalaujamas, kad ji ką nors reikštų. Kodėl gi ne? Ji galėtų daug reikšti. Kada pats jaunimas pradeda reikauti "savo teisių", tai gal yra ženklas, kad tas jaunimas mūsų tarpe ims rodyti ką jis gali.

NE VIENAS jaunuolis turi iliuzijų, kad Susivienijimas yra organizacija, iš kurios jis asmeniškai turėtų pasipelniti, ir klausia: "What's in it for me?" Tokiems jaunuoliams mes atsakome: "A lot, if you take it the right way".

BUTI SYKIU, veikti sykiu, tikėti tą patį žmoniškumo tikėjimą, džiaugtis ir linksminintis sykiu, jausti bendrą moralę, spėk, buti garbingais ir jausti tikros garbės vertę — tai yra tas turtas, kurį mūsų jaunuoliai gali surasti mūsų Susivienijimo gyvenime. Bet jie patys turi būti dalimi to turto.

KANDIDATAI į aukščiausias Susivienijimo valdžios vietas turėtų būti tik tie S. L. A. nariai, kurie pasižymėjo buko Susivienijimo gyvenime savo naudingais darbais Susivienijimui, o ne kam kitam. Tik tarp tų, kurie ilgus metus buvo veikliais kurybiniais kuopų pirmininkais ar sekretoriais, ar organizatoriais, arba kurie pasidarbavo Susivienijimui tarnaudami jam svarbiose komisijose — ne syki bet daugelį sykių, arba kurie garbingai tarnavo Susivienijimui kaip Pildomosios Tarybos nariai — tegalima įieškoti kandidatų nominuojant ir renkant Susivienijimo viršininkus. Žmonės, kurie organizacijiniame Susivienijime o gyvenime nedalyvauja, kol rinkimai ateina, ne tik neušelpino aukštų vietų Susivienijime, bet jas gavę veikiausiai nieko gero Susivienijimui negalėtų duoti.

Susivienijimo Pildomoji Taryba New Yorke Atliko Daug Darbo

Protokolas

SLA PILDOMOSIOS TARYBOS SUVAŽIAVIMO, ĮVYKUSIO RUGSĖJO 11—17 DIENOMIS, 1939 METŲ, SLA CENTRO RASTINĖJE, 307 W. 30-TH STREET, NEW YORK, N. Y.

(Tasė)

CLASS N 3 CASH SURRENDER

After the premium of the third certificate year has been fully paid, upon proper surrender and delivery of this Certificate, at any time after the date upon which the premium in default fell due, the Cash Value in the amount shown by the Table of Values printed in this Certificate shall be paid in cash. The Alliance shall have the right to defer the payment in cash of any value under this Certificate for a period not exceeding 90 days from the date of applications therefor (unless for the purpose of paying premiums or dues on the Certificate of the Alliance). Upon receipt of the cash surrender value the member shall forfeit the membership in the Alliance with all rights and privileges thereunder.

CLASS N 1 AND N 2 PAID-UP INSURANCE

At any time after the date upon which the premium in default fell due after the Certificate has been in full force for three or more years the member holding this Certificate shall have the right to purchase Paid-up Life Insurance in the amount shown by the Table of Values printed in this Certificate, the corresponding Cash Value of which shall be available in cash at any time upon proper surrender and delivery of the Certificate. This provision for Paid-Up Insurance shall automatically apply unless one of the other two is elected by the member in the manner required and within the time stated. The member who has elected, upon default in payments of premiums, to avail himself of the paid-up insurance value, shall be barred from all other rights and privileges of membership in the Alliance, unless he continues to pay the prevailing per capita tax for the expense of management of the Alliance and of the Subordinate Lodge.

CLASS N 3 PAID-UP INSURANCE

At any time after the date upon which the premium in default fell due after the Certificate has been in full force for three or more years the member holding this Certificate shall have the right to purchase Paid-up Life Insurance in the amount shown by the Table of Values printed in this Certificate, the corresponding Cash Value of which shall be available in cash at any time upon proper surrender and delivery of the Certificate. The member who has elected, upon default in payments of premiums, to avail himself of the paid-up insurance value, shall be barred from all other rights and privileges of membership in the Alliance, unless he continues to pay the prevailing per capita tax for the expense of management of the Alliance and of the Subordinate Lodge.

CLASS N 1 PREMIUMS AND NON-FORFEITURE VALUES UNDER THIS CERTIFICATE

This Certificate is Class N 1, Whole Life, Level Rate Certificate of insurance in the Lithuanian Alliance of America. Under this Certificate premiums shall be paid at the rate indicated on the first page hereof throughout the life of the insured member. After the premiums for full three years have been paid, the following withdrawal equities or non-forfeiture values shall be available: cash surrender or loan value and the paid-up insurance.

The following Table of Values, based on the American Experience Table of Mortality with interest at 3½ per cent per annum, according to Illinois Modification Method, less a surrender charge not greater than two per cent of the sum insured prior to the 21-st year of duration and the full reserve thereafter, sets forth the amounts of cash or loan value and the amounts of paid-up insurance available at the end of each completed year for \$1000 sum insured. These amounts apply pro rata to this Certificate.

A complete table of reserves on the same basis beyond 20 years of duration is obtainable at the office of the Supreme Secretary of the Alliance.

CLASS N 2 PREMIUMS AND NON-FORFEITURE VALUES UNDER THIS CERTIFICATE

This Certificate is Class N 2, Twenty Payment Life certificate of insurance in the Lithuanian Alliance of America. Under this Certificate premiums shall

insured sets forth the amounts of cash or be paid at the rate indicated on the first page hereof for a period of twenty years, upon the expiration of which period the Certificate shall be fully paid-up and the payments of premiums shall cease. After the premiums for full three years have been paid, the following withdrawal equities or non-forfeiture values shall be available: cash surrender or loan value and the paid-up insurance.

The following Table of Values, based on the American Experience Table of Mortality with interest at 3½ per cent per annum, according to Illinois Modification Method less a surrender charge not greater than two per cent of the sum loan value and the amounts of paid-up insurance available at the end of each completed year for \$1000 sum insured. These amounts apply pro rata to this Certificate.

CLASS N 3 PREMIUMS AND NON-FORFEITURE VALUES UNDER THIS CERTIFICATE

This Certificate is Class N 3, Twenty Year Endowment certificate of insurance in the Lithuanian Alliance of America. Under this Certificate premiums shall be paid at the rate indicated on the first page hereof for a period of twenty years, upon the expiration of which period the full amount of insurance shall be paid to the insured member, and in case of his prior death, full benefit shall be paid to his beneficiary. After the premiums for full three years have been paid, the following withdrawal equities or non-forfeiture values shall be available: cash surrender or loan value and the paid-up insurance.

The following Table of Values, based on the American Experience Table of Mortality with interest at 3½ per cent per annum, according to Illinois Modification Method, less a surrender charge not greater than two per cent of the sum insured sets forth the amounts of cash or loan value and the amounts of paid-up insurance available at the end of each completed year for \$1000 sum insured. The amounts apply pro rata to this Certificate.

CLASS N 4 CLASS AND TERMS OF THIS CERTIFICATE

This Certificate is Class N 4, Whole Life Rate certificate of insurance in the Lithuanian Alliance of America. Under this Certificate premiums shall be paid at the rate indicated on the first page hereof throughout the life of the insured member. No loan values or withdrawal equities are available under this Certificate.

Amendments DISABILITY

Article IX — In lieu of par. 1 and 5 of Article IX of the Constitution of 1935, the following paragraph is inserted:

"If the insured member, after having been a member of the Alliance for one full year, becomes totally and permanently disabled prior to age 60, the insured member, upon the receipt by the Supreme Executive Board of the Alliance of proof of such disability as required by the By-Laws and satisfactory to the Alliance shall be allowed and paid one-half of death benefit shown by the Certificate or the full amount of reserves according to the Class of Certificate, whichever is the greater, and the member receiving the benefit so allowed shall surrender his certificate, releasing the Lithuanian Alliance of America from all claims and liabilities which he or she might have had or may have by reason of his or her membership in the Alliance. Without prejudice to any other cause of disability the total and irrevocable loss of the sight of both eyes, or the severance of both hands at or above wrists, or of both feet at or above the ankles, or such loss of one entire hand and one entire leg or foot, will be considered total and permanent disability within the meaning of this provision".

OLD AGE

Article IX — par. 7 of Article IX has been substituted by the following paragraph:

"Upon attaining the age of seventy (70) or over and having been a member in the Alliance for not less than twenty five (25) years, the member, upon application to the Supreme Executive Board may be allowed and paid one half of death benefit shown by this Certificate or the full amount of reserves according to the Class of Certificate, whichever is the greater, and the member receiving the benefit so allowed shall surrender his certificate, releasing the Lithuanian Alliance of America from all claims and liabilities which he or she

might have had or may have by reason of his or her membership in the Alliance".

BURIAL

Article VIII — Paragraph 10 of Article VIII has been substituted by the following paragraph:

"Such portion of any benefits payable under the Certificate not exceeding One Hundred Fifty Dollars (\$150), or a lesser amount where the law of the State of the member's domicile provides a limit of a lesser amount, as reasonably appears due to any person by reason of having incurred expense of burial of the insured member, may be paid to such person as a funeral benefit".

(Adopted by the 40-th Convention of the Lithuanian Alliance of America of 1938)

LIMITATION OF ACTION

Article VIII — par. 26 of Article VIII has been amended to read as follows:

"Said benefit, or part of it, as above stated shall be due and payable to the person or persons entitled sixty (60) days after proper proof of death of the member has been received by the Supreme Secretary, but may be paid before the expiration of sixty days. No suit or action in law or equity upon any claims arising out of, or by reason of the Benefit Certificate issued by the Alliance, shall be maintainable unless commenced within two years after the cause of action has accrued."

(Adopted by the 40-th Convention of the Lithuanian Alliance of America of 1938)

OLD FORMS DISCONTINUED

Resolved to discontinue the issuance of insurance certificates based on the National Fraternal Congress Mortality tables, described in the Article VIII, par. 1 of the Constitution of the Lithuanian Alliance of America as Class I, Class II, Class III, and Class IV, which is to take effect from July 1, 1939.

(Adopted by the 40-th Convention of the Lithuanian Alliance of America of 1938)

SPECIAL AUTHORITY OF THE EXECUTIVE BOARD

Resolved that the Supreme Executive Board of the Lithuanian Alliance of America is hereby authorized to make all necessary and proper corrections and the necessary modifications in meeting the requirements of law, in the new classes of insurance adopted by this Session.

(Adopted by the 40-th Convention of the L. A. A. of 1938 at 8-th session)

Validity of Claims Pending Ratification

At the Executive Meeting of the Supreme Executive Board of the Lithuanian Alliance of America held March 4, 1939, in the City of New York, the following resolution has been unanimously adopted:

"RESOLVED,

That pending an amendment of the Constitution and By-Laws of the Lithuanian Alliance of America to remove the inconsistencies between the By-Laws, Certificate provisions and the Illinois Insurance Code, the provisions of the Constitution and By-Laws of the Lithuanian Alliance of America which are or appear to be in conflict with the Certificate provisions in their revised form and the Illinois Insurance Code shall be inoperative and shall not be relied upon by the Lithuanian Alliance of America to defeat in whole or in part an otherwise valid claim.

And it is further resolved,

That the revised forms of all Certificate of the Lithuanian Alliance of America and an amendment or amendments removing the inconsistencies between the Constitution and By-Laws, Certificate provisions and the Illinois Insurance Code shall be submitted for adoption to the next biennial Convention of the Lithuanian Alliance of America to be held in the month of June, 1940, in the City of Chicago, Illinois".

AMENDMENTS OF THE CONSTITUTION AND BY-LAWS OF THE LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA

Relating to Juvenile Department and the new Classes of insurance thereunder

Under the laws of the Lithuanian Alliance of America governing the adoption of rates and tables for new forms

of insurance (Constitution and By-Laws of the L. A. A., Article VIII, par. 10), and under the special authority given the Executive Board by the 40-th Convention of the Lithuanian Alliance of America, the following resolution with the amendments of the By-Laws of the Juvenile Department introduced by it has been adopted by the Supreme Executive Board of the Lithuanian Alliance of America at its regular meeting held September 11, 1939, in the City of New York, to wit:

RESOLVED:

That the Juvenile Department of the Alliance shall be reorganized, its By-Laws amended and new classes of insurance introduced in lieu and in place of the old class of insurance in accordance with the following rules and provisions:

THE LAWS OF THE JUVENILE DEPARTMENT

1. The By-Laws of the Juvenile Department of the Lithuanian Alliance of America which have heretofore been in force are hereby repealed and substituted by these laws, effective as of November 1, 1939, but subject to ratification by the next convention of the Alliance to be held in the month of June, 1940.

2. The class of insurance given in the amounts of \$100 and \$150 under the old By-Laws and the form of certificate of insurance with its provisions and of the application therefor are hereby discontinued.

3. The Juvenile Department shall have three classes of insurance, namely, to wit:

Juvenile N 1, whole life, graded to 9 years of age inclusive.

Juvenile N 2, twenty payment life, graded to 9 years of age inclusive.

Juvenile N 3, twenty year endowment, graded to 9 years of age inclusive.

The rates and reserves of these three classes of insurance shall be based upon the American Experience Table of Mortality with Craig's Extension thereof, with interest assumption of 3½ per cent per annum, according to Full Preliminary Term and Illinois Modification method. The rates shall have a loading of 20 per cent of the gross amount and the said loading is to be deducted and used for the expense of management. The cash value of the reserves shall be equal to full reserves for each class respectively less a surrender charge not greater than the sum insured prior to 21-st year of duration and the full reserve thereafter, and shall be available after three full years of duration.

4. Children of both sexes, over one year of age and less than sixteen years of age, may be insured in the Juvenile Department of the Lithuanian Alliance of America upon application of their parents or guardians who are members of the Alliance of who are unable to become members solely owing to their uninsurability.

5. Each Subordinate Lodge of the Alliance may organize and maintain a Juvenile Branch for such children, but membership in Subordinate Lodges and initiation therein shall not be required of such children, nor shall they have any voice in the management of the Alliance or its lodges.

6. The insured child, upon attaining the age of 16, shall be required to join the adult department of the Lithuanian Alliance of America, and upon his transfer to adult department he shall become the owner of his Certificate of Insurance, shall have the exclusive right to designate and change his beneficiary or beneficiaries, and no prior beneficiaries shall have any vested rights to any death benefits over the beneficiaries designated by the child after his transfer to adult department.

7. Upon the transfer of the insured child to adult department the premiums for the class and amount of insurance upon his life provided in his Juvenile Certificate shall remain the same, but in addition thereto he shall be required to pay the established dues for the expense of management of the Alliance and of the Subordinate Lodge and to assume all other duties and obligations of adult members of the Alliance in order to be entitled to all the privileges had by the adult members, including the voice in the management of the Alliance.

8. In case of death of the owner of the Juvenile Certificate, upon whose application the certificate has been issued, any person legally responsible for the child's support and maintenance who shall continue to pay the premiums required by the certificate shall be deemed the owner of the certificate and shall have the right to change the beneficiary until the insured child reaches the age of admission to the adult department of the Alliance.

9. The children may be insured in more than one class of insurance, but the total amount of insurance upon the life of any child shall not exceed the sum of \$1,000, and the maximum amount of insurance upon the lives of infants to 9 years of age inclusive shall not be over \$400.

10. All children now insured under the old plan shall be required to be transferred to, or, upon failure to comply with such request, shall be reinsured in the new Juvenile class N 1 in the amount they had been heretofore insured without new medical examination. Upon such transfer from the old class of insurance to Juvenile Class N 1 or any other new juvenile class the new certificate of the insured child shall be credited with the full reserves accumulated under the old certificate, and the same shall become available to the owner of the certificate as non-forfeiture value if and when the premiums upon the old or new certificates have been paid for three full years. The computation of reserves upon the old certificates shall be based upon the American Experience Table of Mortality with Craig's Extension thereof, with interest assumption of 3½ per cent per annum, and the full reserve shall be allowed.

11. The children of 16 years of age and over whose insurance is still being carried now under the old juvenile certificates shall be required to transfer to adult department, and their accumulated reserves shall likewise be credited to their new certificates in the adult department.

12. No transfer fee in either case shall be charged.

13. Upon the transfer of all children under 16 to Juvenile Class N 1, N 2 or N 3, and of all children over 16 years of age to the adult department, the old Juvenile Mortuary Fund shall be distributed as follows:

1. A sum four times the amount of reserves required under the old juvenile certificate shall be credited to the new Juvenile Department Fund;

2. An equal sum shall be credited to the Adult Mortuary Fund;

3. The remainder of the Old Juvenile Mortuary Fund shall be credited to the General or Expense Fund and is to be used chiefly for the promotion of boy scout and girl scout movement and other educational work among the children of the Alliance members.

Only the admitted value of securities of the old Juvenile Mortuary Fund shall be used as a factor in the required amounts to be credited the new Juvenile Department Fund and the remainder of securities, good or bad, shall be transferred to the General or Expense Fund.

PROVISIONS GOVERNING THE JUVENILE CLASSES OF INSURANCE

The Juvenile Classes N 1, N 2 and N 3 shall each of them respectively be governed by the following general and specific provisions:

CONTRACT

The application on which this certificate has been issued having been made by the Owner, it is specifically understood and agreed that the insurance certificate is made with the said Owner hereof, whether Beneficiary hereof or not, and that until the Insured reaches the age of admission as an adult member of the Alliance, the Owner shall have the sole right to exercise every option, benefit or privilege conferred by or referred to in this Certificate, and every transaction relating to this Certificate shall be between said Owner and the Alliance until the Insured reaches the age for admission to the Alliance as an adult, at which time the Insured shall become the Owner hereof. The Charter or the Articles of Incorporation of the Alliance, the Constitution and By-Laws of the Alliance, and the Laws, Rules and Regulations of the Juvenile Department of the Alliance, as the same are now in force or may be hereafter amended or enacted, this Certificate, any riders or amendments thereto, the application therefor, a copy of which application is attached hereto and made a part hereof, shall together constitute the entire contract between the Alliance, the Owner, the Insured and the Beneficiary.

GRADED DEATH BENEFITS TABLE FOR JUVENILE CLASSES N 1 AND N 2

The sum insured under whole life plan and under twenty payment plan, known as classes Juvenile N 1 and Juvenile N 2, shall be based on the following Graded Death Benefits Table for \$1,000 of insurance with proportionate amounts for other sums, and shall be shown for the respective contract years in a schedule on the first page of the certificate:

CASH AND PAID-UP VALUES⁷

Žinios iš Lietuvos

Vilnius grįžta į normalų gyvenimą

Senosios sostinės gyvenimas staiga atgimė, atsidarė krautuvės, mieste pilna žmonių, o namai pasipuošę Lietuvos trispalvėmis. Mieste užviešpatavo visuotinis džiaugsmas, žmonių veidai nušvito. Vilniaus gyvenimas grįžta į normales vėžes. (G. K.)

Lietuva siūnia maistą Vilniui

Del karo suirus tvarkai, Vilniuje ir apilinkėse pasirodė maisto ir būtiniausių gyvenimo reikmenų stoka. Lietuva siūnia į Vilnių pilnus traukinius maisto ir būtiniausių gyvenimo reikmenų. (G. K.)

Šiemet Lietuvoje užauginta apie 50.000 kg. vynuogių

Pietinių kraštų vaisių auginimas Lietuvoje buvo pradėtas jau seniau. Jau prieš kelias dešimtis metų vienam kiltam mūsų krašto dvare kai kas auginė vynuoges. Šie pietų vaisiai tada buvo auginami daugiausia šiltnamiuose. Nau-das tada palyginti turėta ne-dėg. Pokariniais laikais ke-lių mūsų krašto agronomų pro-pažandos dėka pietų kraštų vaisių pradėta auginti dau-giau. Bene didžiausios pasise-kimo susilaukė vynuogių au-ginimas. Mūsų krašte gerai prisirbsta mėlynos vynuogės, tačiau daug kas auginia ir ki-tų rūšių šių vaisių. Minėtų pietų vaisių augintojų skai-čius Lietuvoje beveik kasmet auga. Agronomų surinktomis žiniomis, šiemet mūsų krašte visų augintojų turėjo apie 20.000 kelmelių tų vaisių. Be to, šių pietų vaisių auginama ir perduoti. Tuo užsiima keli privati asmenys ar draugi-jon. Kauno apilinkėse vynuogės auginia Fanstilis, Pažaislio vienuolės ir kiti. Beveik kiekvienas šių vaisių kelmelis duoda arti 2 kg. uogų. Žinoma, ne kiekvienais metais buna vienos derlius ir be to ne-

visada šie pietų vaisiai tinka-mai tepinoksta.

Šiemet esant sausai šiltai vasarai, Pietinėje Lietuvoje, Zarasų krašte ir kitur, vynuogės prinoko visai gerai. Skai-tant ir tuos augintojus, kurie šiuos vaisius auginia vien par-duoti, šiemet mūsų krašte bus gauta apie 50.000 kg. šių pietų vaisių. Dabar mūsų krašte užaugintų vynuogių ga-lima užtikti ne tik Kaune, bet ir provincijos parduotuvėse. Vynuogių kaina labai nevienoda. Už gerai prisirpusių nuno-gusių melsvų vynuogių kilo-gramą mokama net 7—9 litai, o už geltonų ir žalių — kg. 3—5 litai.

Kadangi šiuo laiku iš už-sieninių vaisių įsivežti sunkiau, tai dabar mūsų krašte parda-vinėjamos tik vietosje užau-gintos vynuogės. Tenka pripa-zinti, kad daug kas tuos vai-sius moka visai gerai užau-ginti ir jų kokybė mažai ka-tesiskiria nuo atgabentų iš užsienių. Ypač gaunama ge-ros puikios ir saldžios vynuogės iš šiltnamių. Tokių šiltna-mių mūsų krašte yra keli. Juose kasmet užauginama daugiau kaip 5.000 kg. šių pietų kraštų vaisių. Bet ne-blogai uždera vynuogės ir mūsų krašto kaimuose. Pasak agronomų vynuogės geriausiai Lietuvoje uždera Zarasų apie-linkėse ir Dzūkų krašte, kur daugiau saulės. Kaimuose vynuogės auginamos prie namų sienų iš pietų pusės. Vienos jų uždengiamos stiklais, o ki-tos visai nedengiamos. Artė-jant žiemai, vynuogių šakos su stiebais nulenkiama žemėn ir užklojamos šiaudais ar kit-kuo, kad nesusaltų. Vynuogių auginimas Lietuvoje vis ple-čiasi. (L. A.)

Namai darbininkams

„Maisto“ fabrikas yra nu-sistatęs prie savo Kaune esa-mų skerdyklų pastatyti dides-nį skaičių namukų, kur „Mais-to“ darbininkai galėtų už tin-kamą nuomą patogiai ir svei-čiai palankiose sąlygose gy-venti. Šį rudenį jau visa eilė tokių namų baigiama statyti.

Namai yra dviejų aukštų, dviejų tipų. Vienuose namuose yra butai iš vieno kambario, erdvios virtuvės ir vonios kambario. Kituose namuose butai yra iš 2 kambarių ir vir-tuvės bei vonios. Kiekvienam butui yra atskiras sandėlis ir tvartas ir atskiras gabalas žemės daržui ar sodui. Namus darbininkai gauna išsiskirti-mui pigiomis ilgalaikėmis 2 naosimėjų paskolomis nuosa-lybėn. Prie fabriko yra nu-pirktas didelis žemės plotas, kur kasmet bus statoma dau-giau tokių namų, kol išaugs gražus planingas darbininkų miestelis. Miestelio plane nu-matytos vietos busimoms gat-vėms, sporto ir poilsio aikš-tėms, privažiavimams ir kt. Panašius darbininkams namus statyti yra pradėjęs ir „Lie-tukis“. (E.)

Kiek nelaimingų atsitikimų šiemet buvo žemės ukyje

Per šių metų pirmuosius aštuonis mėnesius žemės uky buvo apie 7 tukst. nelaimin-gų atsitikimų, kurių 63 mir-tini ir 800 sunkūs kuno suža-lojimai.

Nelaimingų atsitikimų dau-giausia įvyksta dėl susižalo-jimų įvairiais žemės ūkio įran-kiais, toliau eina kritimai nuo vežimų, trečioji vietoj gyvu-lių sužalojimai ir tt.

Apskaičiuojama, kad šiemet busių apie 12 tukst. nelaimin-gų įvykių, nes dabar ruduo, kulimai jvai, tai nelaimingų atsitikimų dar bus nemaža.

Pramonės srityje šiemet per aštuonis pirmuosius mė-nesius buvo 8 tukst. nelaimin-gų atsitikimų, kurių 21 mir-tinas ir 450 sunkių kuno suža-lojimų.

Pramonės įmonėse šiemet vidutiniškai busių irgi apie 12 tukst. nelaimingų atsitiki-mų. (L. Ž.)

Apviltos moters kerštas

Kilus iš šakių apskr. Marė Nominaitė, tryliką metų draugavo su kaimynu jaunuo-liu V. Dabašinsku. Jam buvo davusi ir savo sutaupytų pi-nigų, nes Dabašinskas ją ža-dėjęs vesti. Tačiau jis persi-kėlė į Seredžių ir ten vedė kitą merginą. Į Seredžių atė-jusi Nominaitė su Dabašinsku susitiko, ilgai kalbėjo-si ir pagaliau klausė ar jis manas atiduoti pinigų. Jis atsakė, kad neatiduosiųs. Tuomet ji paklausė ar pas-tarais daugiau nieko neturįs ką pasakyti. Dabašinskas jai ranka sudavęs per veidą. Ji išsitraukė revolverį ir keliais šūviais jį mirtinai nušovė. Nominaitė areštuota ir jau uždaryta Kauno kalėjime. (L. A.)

Rašo Valančiaus laikų romaną

Rašytojas Jonas Marcinke-vičius, pasižymėjęs keliais ro-maniais ir gavęs už kai ku-riuos savo veikalus premijas, pradėjo rašyti romaną iš vys-kupo Motiejaus Valančiaus gyvenimo. Romane busių vaiz-duojama šio didžiojo švietėjo ir kovotojo dėl lietuviybės as-muo ir jo gyventojų meto ga-dynė. (E.)

Sodina medelius

Kiekvienų metų rudenį pro-paguojuojamas medelių sodini-mas. Šiame darbe ypač akty-viai pasirodė „ia mokyklos ir jaunimo organizacijos. Kaimų ir miestų mokyklos, kurios turi ir miestų mokyklas, ku-riuos turi nuosavus žemės skly-pus, pirmiausia apsodina me-deliais savo sodybas. Ligi šio laiko dauguma mokyklų sody-bų medeliais jau apsodinta, tad dabar mokyklos organi-

zuoja apsodinti medeliais ke-lius ir viešąsias aikštes. Jau-nimo organizacijos, iš kurių ypač jaunieji ukininkai pasi-lymi medelių sodinimo darbe, medelius sodina talkos būdu. Ratelių vadovas arba žemės ūkio specialistas sudaro uki-ninkų sodybų apsodninimo me-deliais planą ir paskiau taikos būdu ratelio nariai apsodina vieną sodybą, paskiau kitą ir tt. Tokiu būdu per vienus ki-tus metus jaunųjų ukininkų ratelio nariai apsodina savo sodybas medeliais. (L. A.)

J. Tubelis palaidotas spalio 2 dieną

Juozo Tubelio palaikai buvo palaidoti spalio 2 d. Kauno kapinėse. Iš Kauno bazilikos velionies kunas buvo išlydė-tas 16 val. ir gatvėmis nusitė-sė ilga procesija. Buvo neša-ma daug gėlių ir vainikų. Į Tubelio laidotuves kai kurios įstaigos savo tarnautojus pa-leido iš darbo viena valanda anksčiau. Be to, tautininkams ir jaunalietuviams buvo įsa-kyta privalomai laidotuves dalyvauti. Tuo būdu velionį lydėjo didelė žmonių minia. Paskui karstą ėjo Resp. prezi-dentas, kuris kapuose pasakė atsisveikinimo kalbą, velionies giminės, vyriausybės nariai, daug buvusių ministerijų, tau-tininkų vadovai, ekonominių organizacijų ir bendrovių vei-kėjai ir kt. Velionį atlydėjęs Priskelimo bažnyčios klebo-nas kun. Kapočius prie kapo pasakė kalbą, primindamas, kad J. Tubelis buvęs geras parapijono ir bažnyčios rė-mėjas. Laidotuvių iškilmės bu-vo transliuojamos per radio. (L. Ž.)

Jurgio Bartninko veikla

Jurgis Bartninkas kilęs iš Kalvarijos vals. Mariampolės apskr. buvo policijos priežu-roje ir turėjo iškeltą bylą už vartojimą svetimų dokumentų per savus. Tačiau Bartninkas iš policijos priežiūros pasiša-lino ir ilgai nebuvo jo girdėt, kol dabar išgarsėjo Latvijo-j ir Estijoje.

Pasirodo, kad Bartninkas pasidirbo asmens dokumentus Juro Bartnieko vardu, vaidino turtuolį ir frantą ir keturisik nelegaliai susituokęs, kiekvie-ną kartą iš tų vedybų turė-damas medžiaginės naudos.

Kai Bartninko apgavystės Latvijoje iškilo aikštėn, ir kri-minalinė policija pradėjo jo jieskoti, tai jis persikėlė į Estiją. Estijoje Bartninkas taip pat nesnaudė. Čia pasivadino studentu, Latvijos piliečiu, o asmens dokumentus turėjo Stasio Ulinsio vardu. Tačiau atsitiktinai Pečeruose Bartnin-kas buvo sulaikytas ir paaiš-kėjo, kad jis yra tarptautinis vagis ir apgavikas. Latvijoje paskutinį sykį Bartninkas bu-vęs susituokęs su Stase Ulins-kiene, tai paėmęs jos dukters vidaus pasą ir persidirbęs jį savo reikalams.

Estijoje Bartninkas keliuose miestuose padaręs keletą stambių vagysčių.

Taigi, pirmą Bartninkas bus teisiamas Estų teismo už ten padarytus nusikaltimus, atli-kus bausmė estai perduos lat-vių teismo organams, kur taip pat turės atsakyti, o po vis-ko grąžintas Lietuvon. (L. Ž.)

62 metų senutė apvogė bažnyčią

Panevėžio apygardos teismo išvažiuojamoji sesija sprendė Marijonos Veličkienės bylą dėl vagysčių. Ji jau kelis kartus buvo teisama ir bausta kalė-jimu. Tačiau ir senatvėje ne-nustojo nusikalsti. Neseniai Veličkienė, kuriai jau 62 me-tai, įsibrovė į Salako kleboni-jos koridorius ir pavogė kam-žą, stulą, aliejinę ir kitų daiktų. Vogtus daiktus Veličkienė

po to pardavinėjo. Panevėžio apygardos teismas šioje bylo-jė Veličkienę nubaudė 6 me-tais s. d. kalėjimo. Kitoje by-loje Veličkienė nubauta pus-antrų metų s. d. kalėjimo. Anojė byloje ji buvo kaltina-ma, kad užėjus į vieno Zarasų valdininko butą pavogė tar-naitės klumpes, pustrčio lito vertės. Pasakojama, kad mi-nėta moteris nespėjus išei-ti iš teismo, pavogė teismo sargo gaidį. (L. Ž.)

Darbėnu—Šventosios geležinkelis

Šią vasarą pradėtas statyti geležinkelis bus 11½ km. il-gumo.

Tarp Darbėnų ir Šventosios stoties bus 18½ metrų skir-tumas aukščiau, o tarp aukščiausios statomo geležin-kelio vietos ir Šventosios bus 24½ metrų skirtumas.

Apie 7 km. kelio eis per mišką ir tenka iškirsti 20,6 ha miško.

Dirbtinių pastatų bus visai maža: du tiltai per Šventosios upę ir viena papildoma ferma per Darbė.

To geležinkelio statybos są-mata siekia 2 mil. 200 tukst. litų, kurių pagrindinei linijai tenka 1½ mil. lit., o 700 tukst. lit. stoties įrengimams ir įvai-riems pastatams.

Žemės darbas numatoma išleisti 151 tukst. 700 lit., dirb-tiniams pastatams 268 tukst. lit. ir kelio tiesimo magistra-lėje, įsigyjant naujus bėgius, 850 tukst. lit.

Žemės darbai pradėti vasa-rą Darbo talka. Bet 2 km. užbaigtos sankasos ir keliuose vietose pradėti stambesni žemės darbai. Dabar žemės dar-bai tęsiasi toliau samdomų darbininkų. Baigiamas kirsti miškas, durpynas jau iškas-tas (geležinkelio linija eina ir per durpyną) ir šešiose vieto-se dirbami žemės darbai. (L. Ž.)

Dalina dvaras Vilniuje

Maskvos laikraščių praneši-mu, vietos sovietų valdžia jau atidavusi valstiečiams Rudnios apilinkėje 3 didelius dvarus apie 30.000 margų ploto, ku-riuosie stiegiami kokektyvus ukiai.

Kuopų Susirinkimai

LOWELL, MASS. — SLA 173 kuopos susirinkimas įvyks lapkri-čio 11 dieną, 3 valandą po pietų. Visi nariai ir narės būtini turite dalyvauti, nes turime daug svar-bių dalykų aptarimui. Taipgi bus nominuojami kandidatai į Pildoma-ją Tarybą. Užsimeklėkite mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduo-ti. Ateidami atsiveskite savo drau-gus prirašyti prie SLA 173 kuopos. L. Petkevičius, sekr.

SLA KUOPŲ IR APSKRIČIŲ PARENGIMAI

STAMFORD, CONN. — SLA 168 kuopa rengia balių, kuris įvyks lapkričio 18 dieną, Holy Name Auditorium, corner South ir Hen-ry Street, Stamford, Conn. Pra-džia 7:30 val. vakare. Kviečiame visus vietinius ir apilinkės lie-tuvius ir lietuvaites atsilankyti į šį balių ir linksmai laiką praleis-ti. Bus grojama lietuviški ir amerikoniški šokiai. Taipgi bus skanių gėrimų ir užkandžių. — Rengimo Komisija.

1940

Naujausi ir gražiausi Dariaus ir Girėno sienuoti kalendoriai, atvaiz-duojanti abu lakunus, jų tikrą or-laių Lietuvai ir Saldino mišką, spausdinti keturėmis spalvomis, 15x20 didumo, labai puikus artisto J. Arlauskio piešinys. Gražiausia Kalėdinė dovana pasiuntimui Lie-tuvon. Kaina 25c. už vieną. Užsakant pažymėkit kokiais norit mėnesiais, lietuviškais ar angliskais. Agentai norintieji parduoti, ar-ba biznierių kreipkitės del infor-macijas šiuo adresu:

STANDARD CALENDAR COMPANY, 332 W. Broadway, So. Boston, Mass.

GREENFIELD, MASS. — SLA 297 kuopos kas mėnesiu susir-inkimas įvyks lapkričio 12 dieną, 2 val. po pietų. Knights of Colum-bus salėje. Kviečiami visi nariai būtini susirinkime dalyvauti, nes turime daug svarbių reikalų ap-tarti. Taipgi bus nominavimas kan-didatų į Pildomą Tarybą. Taipgi dabar eina Antras Pažangos Va-jus ir galima įstoti į SLA be jokio įstojimo mokesčio. Nepamirškite užsimokėti savo mėnesines duokles, kad neliktumet suspenduoti. A. Dėdinas, sekr.

ESPLEN-PITTSBURGH, PA. — SLA 353 kuopos mėnesinis susirin-kimas įvyks lapkričio 12 d. 4 val. po pietų. LPDA svetainėje, 424 Lo-cust Street, McKees Rocks, Pa. Vi-si nariai ir narės kviečiami daly-vauti ir atlikti savo pareigą. Šia-me susirinkime bus balsavimas Centro kėlimo vietos ir nominu-jami kandidatai į Pildomosios Tarybos urėdus. Už neatsilankymą busite baudžiami. Ateidami atsiveskite sa-vo draugus ir pažįstamus prirašyti prie SLA 353 kuopos. D. Sunda, sekr.

MUSŲ PROFESIONALAI IR BIZNIERIAI	
MUSŲ ADVOKATAI Adv. F. J. Bagočius, "Kelsivio" Name, 255 W. Broadway, So. Boston, Mass. Valandos kasdien: 9 iki 7. Adv. John B. Borden, 2201 W. Cermak Road, Chicago, Ill. Kasdien 9 iki 5. Vakaraais 6 iki 8. Telefonas: Canal 1175. Adv. K. P. Gugis, Chicago, Ill. Kamb.: 1431-1434. Namuose: 3323 So. Halsted St. Ofisas: 127 No. Dearborn St. Vakaraais: 6 iki 8:30. Adv. C. Voketaitis, 50 Court Street, Brooklyn, N. Y. Tel.: TRiangle 5-3622 Tel.: EVergreen 8-7179	MUSŲ GYDYTOJAI Dr. G. J. Tarulis, Osteopatas Gydytojas, 7912 So. Halsted Street, Chicago, Ill. Valandos: 10—5 ir 7—9 MUSŲ GRABORIAI Tel. Stagg 2-0783 Notary Public JOSEPH LeVANDA (Levandauskas) UNDERTAKER 337 Union Avenue, Brooklyn, N. Y. MUSŲ BIZNIERIAI A. J. KUPSTIS SLA. N A R Y S Tel. So. Boston 9423 322 W. Broadway, South Boston, Mass. TURIZMO IR APDRAUDOS BIURAS A. S. TREČIOKAS 314 Walnut Street, Newark, N. J. Telefonai: Market 2-4867 arba Bigelow 2-1093 Benedict J. Schegaus Real Estate & Insurance Mortgage Loans 195 Grand St., Brooklyn, N. Y. Tel.: EVergreen 7-1241 John Naghten & Co. Established 1863 Insurance 1903 Insurance Exchange Chicago, Illinois

Karas Europoje

Jei norite žiroti apie karą ir kitus pasaulio įvykius, tai skaitykite „Naujienas.“

„Naujienos“ yra pirmas ir didžiausias lietuvių dienraštis Amerikoje.

Užsirašykite „Naujienas“ šiandien. Naujienų prenumerata metams Amerikoje (išimant Chi-cago), \$5.00. Chicagoje ir Europoje — \$8.00.

Money Order ar čekį siųskite:

“NAUJIENOS“
1739 South Halsted Street
CHICAGO, ILLINOIS
Susipažinimui kopiją patysime veltai.

SENIAUSIAS AMERIKOS LIETUVIŲ LAIKRASTIS VIENYBĖ

SVARBUS ĮVYKIAI DABAR KASDIEN ISTINKA.

VIENYBĖ skaitydami, greičiausiai ir kasdien sutinsite svarbiausius įvykius po visą pasaulį.

VIENYBĖ plačiai ruko apie Amerikos lietuvių veikimą, kėla aikštėn ir gina tautinius lietuvių reikalus, platina mokslą ir kultūrą, kovoja su lietuvių nutautilu.

VIENYBĖ kas savaitę leidžia jaunimui puslapi anglių kalba ir Moterų Pasaulį.

VIENYBĖS dienraštis metams siuntinėjamas už \$5.00. Metinė prenumeratą išsyk sumokėję dienraščio enėjai gauna dovaną — gerų knygų.

VIENYBĖS vienos dienos laida nemokamai siunčiama susipažinti.

VIENYBĖ turi turtingą knygyną. Reikalaukite katalogu.

VIENYBĖ užlaiko didelę spaudtuvę. Spausdina laikraštis, žurnalus, reikalingas konterams knygas ir blankus, tiketus, skelbimus, orderių knygetes ir atsakominaiai atlieka visus kitus spaudos darbus. Visais reikalais kreipkitės:

VIENYBĖ
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

VIENYBĖS UŽSIENIŲ INFORMACIJŲ BIURAS. Parčuo-da laivakortes visų kėlavimo linijų geriausių ir greičiausių laivų į Klaipėdą ir kitus uostus. Išrupina dokumentus ir išrengia keleivius į visas pasaulio šalis. Pagarbi surasti seniau atvykusių laivų vardus ir datas. Suraso įvairius dokumentus, notarius igaliojimus, pirkimo ir pardavimo aktus. Daro nuorašus ir vortimus lietuvių, angliu ir kitomis kalbomis. Persiuna pinigus ir kitus siuntinius.

VIENYBĖ TRAVEL BUREAU,
193 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

New York Telephone kompanija, kurios garsinimai dažnai pasirodo Tėvynėje, turi įsirengusi gražų paviloną New Yorko Pasaulinėje Parodoje. To paviliono keli paigvėsiai jau pirmiau tilpo Tėvynėje. Šis paveiksals taipgi turi sąryšio su minimos kompanijos paviljonu. Tai yra paveiksals gražiosios panelės Pries, kuri patarnauja New York Telephone kompanijos paviliono daly, vadinamoj „Voice Mirror“, kur lankytojai gali išgirsti savo balsą. Pirmiausia šis panelė duoda pakalbėti ir telefono trubelė, o paskui tas balsas sugrįžta atgal ir jį gali girdėti pats kalbėtojas. Tą balsą taipgi girdi ir daugelis kitų to paviliono lankytojų.